

1. Správa o hospodárení rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

1. 1. Súhrnná charakteristika rozpočtovej kapitoly a jej hospodárenia v roku 2007

1. 1. 1. Charakteristika činnosti rozpočtovej kapitoly

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“, alebo „MK SR“) je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre umenie, štátny jazyk a písomníctvo, pre krajinu a pamiatky, pre miestnu a osobitnú kultúru, vrátane cirkví, náboženských spoločností a menšinových kultúr, pre verejné informácie, na vykonávanie autorského zákona a jemu príbuzných práv a pre výrobu a obchod v kultúre.

Ministerstvo v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR a jeho zámermi pokračovalo v roku 2007 v plnení úloh vyplývajúcich z Plánu práce vlády SR a Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2007, ako aj operatívnych úloh súvisiacich s pôsobnosťou a výkonom štátnej správy. V roku 2007 pripravilo a predložilo na rokovanie vlády Slovenskej republiky a rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky nasledovné materiály:

1. Návrh rámcového zabezpečenia účasti Slovenskej republiky na podujatí Európske hlavné mesto kultúry - Slovensko 2013 (materiál vypracovaný na základe rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1622/2006/ES z 24. októbra 2006 o činnosti Spoločenstva na podporu projektu Európske hlavné mesto kultúry na roky 2007 až 2019) - prerokovaný na 28. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 63 z 24. januára 2007;
2. Koncepcia ochrany pamiatkového fondu a kultúrneho dedičstva v krízových situáciách (koncepcia vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 354 zo 4. mája 2005 k Harmonogramu prípravy nových strategických, koncepcných, plánovacích, legislatívnych a ostatných dokumentov pre oblasť bezpečnosti a obrany SR v rokoch 2005-2006) – materiál prerokovaný na 37. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 303 z 28. marca 2007;
3. Návrh zákona o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávanía audiovizuálnych diel, multimedialných diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon) - prerokovaný na 34. schôdzi vlády SR a schválený v Národnej rade SR uznesením č. 431 z 20. júna 2007;
4. Návrh na ratifikáciu Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva a Protokolu o ochrane televíznej produkcie k Európskemu dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva (materiál vypracovaný na základe uznesenia vlády SR č. 441 zo 17. mája 2006) - prerokovaný na 34. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 193 z 7. marca 2007, schválený v Národnej rade SR uznesením č. 346 z 10. mája 2007;
5. Návrh nového projektu rekonštrukcie, modernizácie a dostavby areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave (materiál vypracovaný na základe uznesenia č. 244 z 13. marca 2002, ktorým vláda SR schválila návrh projektu rekonštrukcie a modernizácie areálu Slovenskej národnej galérie a program jej financovania na roky 2003-2009 ako rezortnú prioritu kapitoly ministerstva) – prerokovaný na 36. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 284 z 21. marca 2007;
6. Návrh na odsúhlasenie odplatného prevodu prebytočného nehnuteľného majetku štátu v správe MK SR (materiál predložený na rokovanie vlády SR v zmysle uznesenia vlády SR č.86 z 31. januára 2007 a zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, v znení neskorších predpisov.) – prerokovaný na 37. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 297 z 28. marca 2007;

7. Návrh na zvýšenie obstarávacej ceny stavby Dostavba a prestavba budovy Štátnej opery v Banskej Bystrici (materiál preložený na rokovanie vlády SR na základe bodu 3 prílohy č. 6 k uzneseniu vlády SR č. 856/2006 z 11. októbra 2006) - prerokovaný na 37 schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 298 z 28. marca 2007;
8. Návrh na odsúhlasenie prevodu prebytočného nehnuteľného majetku štátu v správe MK SR podľa zákona NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov a v súlade s bodom A. 2 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 86 z 31. januára 2007 – prerokovaný na 44. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 442 zo 16. mája 2007;
9. Návrh optimalizácie infraštruktúry verejnoprávnych vysielateľov v podmienkach digitalizácie vysielania (Návrh vypracovaný na základe Plánu práce vlády SR na rok 2007, schváleného uznesením vlády SR č. 55 zo dňa 17. januára 2007.) – prerokovaný na 45. schôdzi vlády SR a vzatý na vedomie uznesením č. 450 z 23. mája 2007;
10. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky o úprave osobných požitkov poskytovaných duchovným cirkvami a náboženských spoločnosťami (Nariadenie vlády vypracované na základe § 3 ods. 2 zákona č. 218/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností štátom v znení zákona č. 467/2005 Z. z.) – prerokovaný na 47. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 520 z 13. júna 2007;
11. Súborná správa o analýze súčasného stavu evidencie, ochrany a sprístupňovania zbierkových fondov a expozícií múzeí a galérií v Slovenskej republike za roky 2004 – 2006 (vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 1230 z 15. decembra 2004.) – materiál vzala na vedomie 50. schôdza vlády SR dňa 27. júna 2007;
12. Návrh koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru – prerokovaný na 53. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 666/2007;
13. Návrh koncepcie zabezpečenia prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí – prerokovaný na 53. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 665/2007;
14. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov – prerokovaný a schválený uznesením NR SR č. 239 zo 6. februára 2007;
15. Návrh zákona o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (zákon o digitálnom vysielaní) - Príprava právnej úpravy vychádzala najmä z požiadavky Európskej komisie a prísľubu Slovenskej republiky zabezpečiť plynulý prechod na digitálne vysielanie. – prerokovaný a schválený uznesením NR SR č. 314 z 29. marca 2007;
16. Informácia o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006. Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 310 z 11. apríla 2001 k Stratégii rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006 ministerstvo vypracovalo a predložilo na rokovanie vlády SR ako iniciatívny materiál;
17. Návrh účasti Slovenskej republiky na 34. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO, Paríž (16.10. – 3. 11. 2007) – prerokovaný na 60. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 790 z 19. septembra 2007;
19. Návrh zákona o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov – prerokovaný na 61. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 815/2007 z 26. septembra 2007;
20. Návrh zákona o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) - prerokovaný na 75. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 2/2008 zo dňa 9.1.2008, prerokovaný na 20. schôdzi NR SR a schválený uznesením č. 798 z 9. apríla 2008;

21. Návrh zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty – prerokovaný na 64. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 876/2007 zo 17. 10. 2007;
22. Návrh na odsúhlasenie prevodu prebytočného nehnuteľného majetku štátu v správe Pamiatkového úradu Slovenskej republiky podľa zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov a v súlade s bodom A.2 uznesenia vlády SR č. 86 z 31. januára 2007 (návrh predložený vláde SR na vyslovenie súhlasu s odplatným prevodom vlastníctva nehnuteľného majetku, ktorý je v správe Pamiatkového úradu Slovenskej republiky - štátnej rozpočtovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry) – prerokovaný na 63. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 861/2007 z 11. októbra 2007;
23. Zámer systémového riešenia priestorového usporiadania Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu (materiál vypracovaný na základe úlohy B.2 uznesenia vlády č. 450 zo dňa 23. mája 2007 k návrhu optimalizácie infraštruktúry verejnoprávnych vysielateľov v podmienkach digitalizácie vysielania) - prerokovaný na 65. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 906 z 24. októbra 2007;
24. Návrh opatrení v oblasti štátneho jazyka – prerokovaný na 66. schôdzi vlády SR a schválený uznesením č. 942/2007 zo dňa 7. 11. 2007;
25. Návrh stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 – 2013. Konceptne nadväzuje na Stratégiu rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006, ktorú prerokovala vláda 11. apríla 2001 a na Informáciu o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006, ktorú vláda SR prerokovala 28. marca 2007 - prerokovaný na 66. schôdzi vlády schválený uznesením č. 943/2007 zo dňa 7. 11. 2007;
26. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 299/2007 Z. z. o úprave osobných požitkov poskytovaných duchovným cirkvám a náboženských spoločností sa predkladá na základe § 3 ods. 2 zákona č. 218/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení cirkvám a náboženských spoločností štátom v znení zákona č. 467/2005 Z. z. – prerokovaný na 72. schôdzi a schválený uznesením vlády SR č. 1050 zo dňa 12. 12. 2007;
27. Informácia o priebehu a výsledkoch 34. zasadnutia Generálnej konferencie UNESCO Paríž, 16.10. - 4.11.2007 (materiál vypracovaný na základe uznesenia č. 790 z 19. septembra 2007) - Materiál vzala vláda SR na vedomie na 75. schôdzi dňa 9. 1. 2008;
28. Konceptie rozvoja miestnej a regionálnej kultúry. (Cieľom materiálu bolo predstaviť konsolidovaný východiskový a rámcový materiál, ktorý zhrnie hlavné problémy a potreby rozvoja miestnej a regionálnej kultúry a zároveň naznačí možné riešenia podpory rozvoja kultúry prostredníctvom škály štandardných a inovačných nástrojov)
Materiál bude zaradený na rokovanie vlády SR po jeho prerokovaní v Rade vlády Slovenskej republiky pre verejnú správu.

Ďalšie významné úlohy a aktivity ministerstva v minulom roku:

- ukončenie všetkých investičných prác súvisiacich s novostavbou Slovenského národného divadla tak, aby bol splnený záväzný termín jeho otvorenia;
- v rámci podpory aktivít zameraných na posilňovanie národného a jazykového vedomia sa ministerstvo spolupodieľalo na zabezpečení priebehu celoštátnej súťaže Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko určenej pre žiakov všetkých typov a druhov základných a stredných škôl na území Slovenska a pre mladých Slovákov žijúcich v zahraničí;
- v oblasti cirkvám a náboženských spoločností boli okrem iného riešené predložené návrhy na registráciu Cirkvi kresťanskej spoločnosti Slovenska a Bahájskeho spoločenstva v Slovenskej republike;

- v rámci záležitostí Európskej únie ministerstvo programovo rozvíjalo platformu spolupráce a participovalo na práci výborov a pracovných skupín Rady EÚ, ako aj na formálnych aj neformálnych zasadnutiach Rady EÚ pre kultúru;
- veľká pozornosť sa venovala realizácii modelových projektov podporených z grantového systému ministerstva, najmä rozvoju kultúry v marginalizovaných rómskych komunitách. Cieľom projektu Rómska misia bolo prispieť k tvorbe hodnotového systému detí a mládeže žijúcich v okrajových rómskych osadách a tým aj k zmene životných podmienok, k znižovaniu rizika sociálneho vylúčenia a posilneniu integračného procesu, ako aj procesu sociálnej inklúzie v Slovenskej republike;
- v rámci Európskeho roku rovnakých príležitostí pre všetkých ministerstvo podporilo realizáciu Festivalu menšinových kultúr pod názvom Menšinové kultúrne leto 2007. Projektom sa prezentovala kultúra národnostných menšín a kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva folklórnymi tanečnými a speváckymi súbormi, ktoré prezentovali jednotlivé menšinové kultúry. Podujatie bolo autonómnou súčasťou Bratislavského kultúrneho leta a Hradných slávností 2007. Jeho realizátormi boli občianske združenie In minorita a občianske združenie Romano Kher.

MK SR malo v roku 2007 vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 6 rozpočtových organizácií (a aparát ministerstva) a 27 príspevkových organizácií. Činnosť týchto organizácií bola v roku 2007 zameraná takto:

Divadlá a divadelná činnosť

Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva v roku 2007 uviedli v premiére spolu 39 nových titulov (o 10 viac ako v roku 2006). Odohrali spolu 1 418 predstavení, z toho 1398 na domácej scéne, 20 predstavení mimo domácej scény v SR a 115 v zahraničí. V porovnaní s rokom 2006 je to nárast o 54 predstavení. Predstavenia štátnych divadiel v roku 2007 videlo spolu 501 244 divákov. Po 21 rokoch od začatia výstavby sa podarilo v roku 2007 dostavať Novú budovu SND a presťahovať umelecké súbory. Termín otvorenia divadla 14. 4. 2007 sa stanovil na základe dohody medzi Ministerstvom kultúry SR a SR a Slovenským národným divadlom a následne príkazom ministra kultúry SR. Nová budova SND bola otvorená slávnostným galakonzertom.

Slovenské národné divadlo (ďalej len SND)

plnilo svoje hlavné úlohy v roku 2007 v mimoriadnom prevádzkovom režime. V priebehu 1. polroka 2007 sa divadlo presťahovalo z troch budov (GR, MS, DPOH) do novej budovy SND. Nakoľko vyvstávali dodatočne objektívne požiadavky v súvislosti s ukončovacími prácami, skúšobná prevádzka v novej budove prebehla v termíne. Napriek tomu termín otvorenia novej budovy stanovený ministrom kultúry - 14. 4. 2007 bol dodržaný. Rok 2007 bol z hľadiska realizácie dramaturgického plánu a tvorby hracieho plánu tiež mimoriadne náročný. Najzásadnejší vplyv na umeleckú tvorbu a zabezpečenie prevádzky mal prechod do novej budovy SND a spustenie prevádzky v apríli 2007, ktoré sprevádzalo viacero technických problémov. Dôvodom bola skutočnosť, že sa budova stavala vyše 20 rokov, mala viacero investorov a v priebehu stavby sa robili viaceré zásahy do projektov. Z týchto dôvodov sa po spustení prevádzky a spustení technológií ukázalo, že viaceré systémy a technológie sú navzájom nekompatibilné. I napriek náročným prevádzkovým a organizačným procesom SND úspešne zrealizovalo spolu 17 premiér (o 4 viac ako v roku 2006), z toho 7 pôvodných slovenských titulov a 4 nové tituly svojím charakterom vhodné pre deti a mládež. Od apríla 2007 umelecké súbory v spolupráci s Umelecko-dekoračnými dielňami adaptovali do novej budovy SND takmer 30 predstavení. Súbory SND odohrali v roku 2007 spolu 626 predstavení,

v porovnaní s rokom 2006 je to o 76 menej (z objektívnych dôvodov, ako stavebné a technologické dôvody v súčinnosti medzi užívateľom, investorom a dodávateľmi, z toho vyplývajúce posuny termínov sťahovania, absencia skúšobnej prevádzky, náročnosť prevádzkového zabezpečenia skúšobného a hracieho procesu, posun termínu prevzatia správy novej budovy zo strany SND). Napriek tomu počet návštevníkov na všetkých predstaveniach spolu vzrástol o 3 182 divákov, v roku 2007 videlo predstavenia všetkých troch súborov SND 251 825 divákov. SND poskytlo priestor aj hosťujúcim produkciám na jej scénach hosťovali divadlá z celého Slovenska aj zo zahraničia.

Opera SND uviedla v minulom roku 5 premiér a 5 koncertov. Prvou premiérou bola *Ariadna na Naxe* (koprodukčná spolupráca s dublinskou Írskou operou a s operou Národného divadla Praha). Prvou novou produkciou na opernom javisku novej budovy SND bola inscenácia kultového diela G. Verdiho - *Trubadúr*. Inscenácia opery *Madama Butterfly* na úvod sezóny 2007/2008 sa stala udalosťou aj vďaka spolupráci s renomovaným režisérom P. Konwitschnym. Ďalej v Štúdiu novej budovy SND bola odpremiéovaná pôvodná slovenská opera *Kóma* od súčasného slovenského skladateľa M. Burlasa. Tento projekt, ktorý sa dá v kontexte slovenskej autorskej a inscenačnej tvorby považovať za alternatívny, možno hodnotiť ako významný krok k uplatneniu súčasnej slovenskej opernej tvorby na pôde Opery SND. Poslednou premiérou v roku 2007 bola premiéra *Donizettiho Lucrezie Borgie*.

Opera SND prispela k úspešnému otvoreniu novej budovy slávnostným galaprogram. V obnovenej premiére - v impozantnej interpretačnej kvalite, v novom hudobnom naštudovaní dirigenta O. Lenárda bola v máji 2007 uvedená národná opera *Krútnava*.

V júli 2007 sa súbor Opery SND predstavil na festivale v švajčiarskom Solothurne, kde uviedol deväť operných titulov. V roku 2007 sa v Opere SND prezentovali medzinárodne renomovaní sólisti ako aj ďalšie tvorivé osobnosti, akými sú napríklad režiséri P. Konwitschny a D. Kaegi či dirigenti O. Lenárd, W. Kobéra.

Balet SND - prechod súboru do Novej budovy SND bol významným posunom v zlepšení pracovných podmienok členov súboru, čím získal väčšie a kvalitnejšie priestory, ako aj technické vybavenie štúdií.

V roku 2007 uviedol Balet SND 4 premiéry, dve pôvodné baletné premiéry - *Warhol* v choreografii a réžii M. Radačovského, detský muzikál *Popolvár*, autorov J. Ďurovčíka a L. Feldeka na hudbu A. Popoviča a dva komponované večery, zložené z kratších choreografií domácich a zahraničných tvorcov. Umeleckým počinom sa stalo prvé uvedenie choreografie G. Balanchina, najvýznamnejšieho reformátora klasického baletu v 20. storočí. Jeho dielo *Serenáda* naštudoval americký tanečník a choreograf J. Clifford pod názvom *Večer klasických choreografií*, ktorý doplnil výber najlepších klasických variácií - *Grand pas Classique* z baletu Raymonda, v naštudovaní hosťujúceho kanadského choreografa J. Changa. Poslednou premiérou baletu v roku 2007 bol *Večer tanečných miniatúr* dvoch slovenských choreografov M. Radačovského a I. Holováča. Súbor hosťoval 1 x v SR (Košice) a v 6 x zahraničí (Viedeň, Dortmund, Praha, Suzhou). Významné bolo najmä hosťovanie v Číne s inscenáciou *Luskáčik*. Balet SND sa predstavil ako prvý baletný súbor z Európy v novootvorenom divadle Suzhou Science and Cultural Art Center. Mimoriadnym projektom Baletu SND bolo hosťovanie *Netherlands Dans Theater* z Holandska. Tento významný súbor svetového renomé sa po prvý raz predstavil na Slovensku v novej budove SND v októbri 2007.

Činohra SND - v roku 2007 odpremiéovala 8 nových titulov, doplnila svoj repertoár pôvodnou tvorbou, poskytla priestor mladým tvorcom z externého prostredia a rozšírila ponuku pre najmladšieho diváka. Ide o tieto tituly: Friedrich Schiller: *Úklady a láska* (réžia M. Čičvák), Viliam Klimáček: *Kto sa bojí Beatles* (réžia P. Mikulík), Karel Čapek: *R.U.R* (réžia O. Spišák), Peter Pavlac: *PARTYBR(E)AKERS* (réžia Patrik Lančarič), Táňa Kusá: *S mamou* (réžia Roman Polák), William Shakespeare: *Hamlet* (úprava a réžia P. Mikulík), Martin McDonagh: *Mrzák z Inishmaan* (réžia M. Vajdička), Victor Hugo: *Kráľ sa zabáva* (adaptácia a réžia R. Polák).

Činohra SND sa v apríli presťahovala z Divadla Pavla Orzságha Hviezdoslava a Malej scény do novej budovy a súčasne zahájila aj svoje pôsobenie v historickej budove. Umelecká prevádzka v sále činohry v novej budove SND bola slávnostne zahájená 15. 4. 2007 predstavením *Tančiareň*. 23. a 24. 4. 2007 boli v novej budove odpremiérovane prvé inscenácie - *Kto sa bojí Beatles* a *Hamlet*.

Súbor Činohry SND zaznamenal úspech na zájazdoch na Slovensku, v Čechách a najvýznamnejším sa stalo hostovanie s inscenáciou *Tančiareň* vo Francúzsku. Inscenácia *Úklady a láska* získala dve nominácie na Divadelné ocenenia sezóny Dosky 2007.

Divadlo nová scéna (ďalej len DNS)

Na poste generálneho riaditeľa DNS prišlo v roku 2007 k viacerým zmenám, čím boli poznačené aj umelecké aktivity, čo sa odrazilo i na hľadaní novej podoby divadla. Nástup nového manažmentu priniesol snahu o nové definovanie charakteru a budúceho smerovania DNS. V roku 2007 uviedlo DNS 5 titulov, ako prvú premiéru uviedlo muzikál Michala Davida *Traja Mušketieri* (išlo o zmluvne pripravovaný koprodukčný titul s produkčným domom Forza). Druhou premiérou bola adaptácia dnes už kultového komiksového seriálu *Agent Krowiak zasahuje*, ktorú do divadelnej podoby previedol V. Klimáček a režijne pripravil K. Vosátko. Vákuum v dramaturgickej príprave prinútilo nové vedenie divadla uviesť titul, ktorý by bolo možné uviesť v čo najkratšom čase a ktorý by eliminoval riziká divadelného prepadu. Vedenie divadla rozhodlo naštudovať nitrianskym a prešovským divadlom overenú inscenáciu *Fidlikant na streche* v réžii J. Bednárika. Poslednou premiérou bola svojim charakterom výnimočná interaktívna inscenácia *Šialené nožničky* v réžii Svetozára Sprušanského. Ďalej DNS uviedlo *koncertné pásmo* zostavené z najznámejších árií veľikána slovenskej operety Gejzu Dusíka. Galavečer bol nepochybne veľkou udalosťou a zapôsobil najmä svojím hviezdny speváckym obsadením. DNS odohralo na domácej scéne spolu 227 predstavení na domácej scéne (o 30 viac ako v roku 2006). Predstavenie videlo 102 243 divákov, čo je o 4 759 divákov viac ako v roku 2006). Mimo vlastnej scény odohralo divadlo na scénach v SR spolu 5 predstavení (o 2 viac ako v roku 2006).

Štátna opera Banská Bystrica (ďalej len ŠO BB)

uviedla v premiére 4 operné a 2 baletné tituly a 10 koncertov. Uvedením operného dvojtítulu G. Puccini *Sestra Angelika* a R. Leoncavallo *Cigáni* naplnila dlhodobu vytýčenú dramaturgickú líniu, ktorej hlavnou ideou je objavovanie ranných resp. u nás neznámych diel operných veľikánov. Režijne tento dvojtítul s veľkým úspechom naštudovala mladá režisérka Andrea Hlinková. V rámci festivalu Zámocké hry zvolenské uviedla ŠO BB slovenskú premiéru diela Vincenza Belliniho *Kapuletovci a Montekovci* v režijnom naštudovaní G. Herényiho a koncom roka 2007 výnimočný dvojtítul, ktorý ŠO BB uvádza spoločne ako jedno predstavenie a to dielo C. Orffa *Kráľ a múdra žena* v naštudovaní operného súboru a dielo I. Stravinského *Príbeh vojaka*, ktorý naštudovali členovia baletného súboru. V réžii a choreografii J. Dolinského naštudoval baletný súbor dielo K. Molčanova *Macbeth*. Po prvýkrát sa na pôde ŠO BB uskutočnila premiéra muzikálového titulu. Koncom roka uviedla svetoznáme dielo autorov J. Steina, J. Bocka a S. Harnicka *Fidlikant na streche* pod režijným vedením činoherného režiséra J. Krasulu. Okrem premiérových naštudovaní operných a tanečných diel realizoval orchester ŠO BB spolu so zborom a príležitostne baletom 10 koncertných premiér, scénické uvedenie diela V. Kubičku *Evanjelijum podľa Lukáša*, premiéru koncertného uvedenia opery G. Verdiho *Lombard'ania* (v rámci festivalu ZHZ), a pôvodného slovenského operného diela *Matka Niobé*. ŠO BB organizačne zabezpečovala opernú časť letného open-air festivalu Zámocké hry zvolenské a jesenný festival Banskobystrické hudobné dni.

ŠO BB realizovala spolu 121 hudobno-dramatických podujatí na Slovensku a v zahraničí vrátane koncertných a tanečných diel, z toho z toho 36 podujatí pre deti a mládež.

V zahraničí sa predstavili sólisti Štátnej opery v Japonsku (dve koncertné turné spolu 12 koncertov), s dielom G. Verdiho *Attila* hosťovala ŠO BB na medzinárodnom hudobnom festivale Janáčkovy Hukvaldy v Českej republike a v Rakúsku/Ternitz (koncertné uvedenie diela).

Štátne divadlo Košice (ďalej len ŠD KE)

pripravilo v roku 2007 spolu 11 premiér (o 3 viac ako v roku 2006) z toho štyri premiéry súbor činohry, tri súbor baletu a 3 premiéry súbor opery. Celkovo odohrali všetky súbory spolu 439 predstavení (o 18 menej ako v roku 2006), z toho na domácej scéne 361 predstavení (o 16 menej), na iných scénach na Slovensku 8 predstavení (o 3 menej) a v zahraničí odohrali spolu 70 predstavení (o jedno viac). Predstavenia videlo 112 492 divákov, čo je o 9 952 divákov menej ako v roku 2006. V roku 2007 s úspechom zorganizovalo ŠD KE po prvýkrát nové podujatie Festival divadiel Strednej Európy, na ktorom sa predstavilo spolu 11 divadelných súborov z ČR, Maďarska, Poľska a Slovenska a uviedli spolu 15 predstavení. ŠD KE je jedným z mála divadiel na Slovensku, ktoré organizuje pravidelnú internú prehliadku svojich divadelných inscenácií. Počas štyroch dní uviedlo všetky divadelné inscenácie, ktoré mali premiéru v sezóne 2006/2007. Pozvanie prijali divadelní kritici a osobnosti z iných divadiel v SR a v zahraničí.

Baletný súbor pripravil v jubilejnom roku 2007, keď oslávil 60. výročie svojho založenia, tri premiéry. Pre detského diváka naštudoval rozprávku P. I. Čajkovského *Luskáčik*. Druhou premiérou baletného súboru bola *Svadba podľa Figara (Mozarta)*, ktorá je počinom v oblasti syntézy tanečnej tvorby s hereckou až činohernou prácou. Toto autorské dielo choreografa a zároveň režiséra A. Šotha získalo dve významné ocenenia v ankete Divadelné ocenenia sezóny DOSKY 2006/2007 v kategóriách najlepšia inscenácia a najlepšia réžia. V októbri, v rámci osláv jubilea, uviedol baletný súbor premiéru multimediálneho tanečného diela *Odysseus* autorov O. Šotha a M. Kocába. Súčasťou osláv bola aj odborná konferencia a vernisáž výstavy zameraná na históriu košického baletu. Baletný súbor absolvoval v roku 2007 veľký počet zájazdov na Slovensku a v zahraničí.

Činoherný súbor realizoval v roku 2007 štyri nové tituly: *Ženský zákon* (J. G. Tajovský) v réžii Matúša Ol'hu, dielo významného ruského novodobého autora Nikolaja Kolad'u *Murlin Murlo* po vedením poľského režiséra Henryka Rozena, v celoštátnej premiére uviedol hru Fridricha Dürnemata *Komplíc* v réžii Štefana Korenčiho, hru W. Shakespeara *Márna lásky snaha* (réžia I. Csizár) a *Dom Bernardy Alby* F. G. Lorcu. Činoherný súbor úspešne reprezentoval Štátne divadlo v zahraničí v Budapešti s inscenáciou *Murlin Murlo* a v Moldave s inscenáciou M. Gavrana *Všetko o mužoch*. V minulom roku činohra zaznamenala výrazný nárast divákov i záujem o jej predstavenia

Operný súbor - činnosť Opery ŠD KE možno v roku 2007 hodnotiť ako veľmi úspešnú o čom svedčí nielen rastúci počet divákov na predstaveniach, ale aj priaznivá odozva odbornej kritiky. V roku 2007 uviedla tri nové tituly, dielo CH. Gounoda *Faust a Margaréta* v réžii Z. Trošku, G. Donizettiho *Nápoj lásky* v réžii M. Fischera, a G. Verdiho *Maškarný bál* v réžii V. Věžníka. Operný súbor pokračoval v línii, ktorú nastolil P. Dvorského pozývaním mimokošických hosťujúcich sólistov a dirigentov z domácich i zahraničných operných domov. V minulom roku hosťoval operný súbor v zahraničí s operou W. A. Mozarta *Čarovná flauta* v Miskolci a na letnom festivale v Šoproni, s operou G. Rossiniho *Barbier zo Sevilly* v Katovicach. Mimo domovskej scény odohral súbor dve predstavenia na Slovensku. Nepochybne významnou udalosťou bol koncert svetoznámej ruskej opernej hviezdy Jeleny Obraztsovej.

Divadelný ústav (ďalej len DÚ)

je celoslovenskou odbornou inštitúciou, ktorá sa zaoberá výskumom, dokumentáciou a poskytovaním informácií vo vzťahu k divadelnej kultúre na Slovensku od vzniku prvej profesionálnej scény v roku 1920. Plní niekoľko nezastupiteľných úloh v oblasti mapovania

a výskumu profesionálnej divadelnej kultúry ako aj úlohy špecializovaného verejného archívu, Múzea Divadelného ústavu a Akreditovaného pracoviska pre výskum a vývoj. V tomto zmysle bola aj upravená Zriaďovacia listina DÚ s účinnosťou od 1. 12. 2007. V roku 2007 sa stal členom ďalšej z mimovládnych organizácií pôsobiacich v divadelnej oblasti - Medzinárodnej federácie pre divadelný výskum FIRT (The International Federation for Theatre Research).

V súvislosti s plnením úloh v oblasti vedecko-výskumnej činnosti DÚ rozšíril novozaložené *Centrum výskumu divadla*, zakotvené v doplnenej zriaďovacej listine organizácie.

V roku 2007 sa stal DÚ spoluzakladateľom projektu *Informačnej siete Theatre.sk - Monitoring divadiel na Slovensku* s cieľom informovať divadelnú a širšiu kultúrnu obec o aktuálnom divadelnom dianí na Slovensku a prezentovať komplexné analýzy divadelných sezón. Od marca 2007 vydáva mesačník o aktuálnom divadelnom dianí a umení na Slovensku *kôd - konkrétne o divadle* (recenzie, rozhovory o divadle, portréty slovenských tvorcov, profily a programy slovenských divadiel, informácie o divadelných festivaloch, nových knihách, hrách a prekladoch).

V rámci dokumentačnej činnosti dopĺňal *Dokumentačné fondy DÚ*, ktoré sa v roku 2007 rozšírili celkom o 4 097 spravodajských jednotiek, vo *verejnom špecializovanom archíve* - t.j. archívne fondy bol prírastok 65 319 dokumentov, *audiovizuálne fondy* sa rozrástli o 1551 nosičov CD a DVD, *fond videotéky* narástol o 168 jednotiek, *knižničný fond* sa rozrástol o 641 knižných jednotiek. *Zbierky galerijnej a muzeálnej hodnoty* sa rozrástli o 1 399 jednotiek. V roku 2007 pokračovala a bola ukončená *digitalizácia* vybraných 3 000 ks vzácných historických fotografií a realizovaný prepis videozáznamov 68 slovenských inscenácií na DVD nosiče. V septembri 2007 sa DÚ pripojil k medzinárodnému *projektu CEMUZ* (Centrálna evidencia muzeálnych zbierok) koordinovaného SNM s cieľom zjednotenia a centralizovania formy evidencie zbierkových predmetov pamiatkových inštitúcií, ich vzájomnej kompatibility.

DÚ v roku 2007 spracoval štátne štatistické zisťovanie o profesionálnych divadlách (KULT 12 - 01 a štatistické zisťovanie o prehliadkach, festivaloch a tvorivých dielňach (KULT 17 - 01) za rok 2006.

V informačnom podsysteme THEISA sa doplnili databázy osobnosti, divadiel, inscenácií, podujatí slovenských divadiel spätne, čím pribudlo celkom 14 290 záznamov. V informačnom podsysteme THEISYDO (základom je rešeršný systém WIN/ISIS), ktorý je zameraný predovšetkým na evidenciu a katalogizáciu fondov a zbierok DÚ, bol zaznamenaný prírastok 7 502 záznamov. V rámci vydavateľskej činnosti DÚ, okrem základných publikácií, ktoré vychádzajú pravidelne každý rok (ročnica Divadlá na Slovensku a Malý divadelný kalendár), vydal 18 edičných titulov, 2 multimedialne nosiče (CD rom Contemporary Slovak Theatre 1999 - 2006 a 1 DVD KioSK s cieľom prezentácie nezávislej divadelnej scény).

V minulom roku DÚ zrealizoval a reštaloval 24 výstav na Slovensku a 5 v zahraničí. V 1. polroku to bola finálna príprava a realizácia pripravovaného projektu - účasti slovenskej expozície na 11. ročníku Pražské quadrienále. DÚ pripravil a zrealizoval dve sekcie Národnú sekciu pod názvom *Signály Borisa Kudličku/ Signals of Boris Kudlicka* a slovenské zastúpenie pre Sekciu architektúry a technológie. Slovenský scénograf Boris Kudlička získal na Pražskom Quadrienále 2007 *Zlatú medailu* za najlepšie použitie divadelnej technológie.

Múzeum divadelného ústavu v roku 2007 vykonávalo prvú fázu projektu - monitorovanie divadelných múzeí partnerských inštitúcií krajín V4 a ďalších krajín. Bol vypracovaný návrh konceptu plánovaného virtuálneho múzea zo zbierok a fondov DÚ.

Projekt *Divadelná architektúra v Strednej Európe* (segment Divadelná architektúra na Slovensku). Prvá fáza - september až december 2007 bola zameraná na fotografickú dokumentáciu exteriéru 26 divadelných budov na Slovensku.

DÚ realizoval aj množstvo ďalších aktivít ako napr. projekt *Nová Dráma*, ktorý zahŕňa kultúrno-vzdelávacie aktivity, festival inscenácií súčasnej slovenskej a svetovej drámy *Nová dráma / New Drama*. V roku 2007 sa uskutočnil jeho 3. ročník, kde sa predstavilo 11 súťažných inscenácií

desiatich slovenských divadiel, rumunské divadlo MIC z Budapešti. Festival navštívilo 43 zahraničných hostí a predstavenia videlo 1 261 divákov. Program dopĺňalo 10 sprievodných (výstava, workshopy) a 5 pracovných podujatí. DÚ zrealizoval 7. ročník súťaže pôvodnej dramatickej tvorby *DRÁMA* ako aj aktivity v rámci projekt New Writing. Neodmysliteľnou funkciou DÚ je jeho informačno-prezentačná aktivita, ktorú uskutočňuje v rámci svojho netradičného divadelného priestoru Štúdio 12.

Kultúrny kontaktný bod v rámci propagačných materiálov vydal informačnú brožúru o novom programe Kultúra, sumárnu publikáciu o úspešných projektoch so slovenskou účasťou v rámci predchádzajúceho programu Kultúra 2000, pravidelne vydával elektronický leták newsletter. Zrealizoval v spolupráci s MK SR spoločné 3 informačné semináre k programom Európa pre občanov, Európsky rok medzikultúrneho dialógu a Kultúra, sériu seminárov s workshopmi v rôznych mestách Slovenska a diskusiu o národnej stratégii a implementácii ERMD v SR.

Centrum pre komunitné divadlo - Divadlo z Pasáže vykonáva umelecké a kultúrne aktivity smerujúce k znevýhodneným skupinám obyvateľstva. V rámci umeleckej činnosti pripravili v roku 2007 tri nové inscenácie a odohrali 27 repríz inscenácií z predchádzajúceho obdobia na Slovensku a 5 v zahraničí. Zrealizovali turné po 35 mestách v rámci projektu *Hovor s nami*, ktorý predstavuje divadelnú činnosť v kultúrne opustených oblastiach. Ďalej usporiadalo medzinárodný divadelný festival Arteterapia pod názvom *Z okraja do stredu*, na ktorom sa zúčastnilo 8 súborov zo SR a zahraničia, uskutočnili sa sprievodné podujatia. V rámci *dokumentačnej činnosti* centra pokračovali prípravné práce na vytváraní prvej komplexnej databázy komunitných skupín v SR.

Hudba, koncertná činnosť a umelecké súbory

Umelecké organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva uskutočnili spolu 657 koncertov a predstavení, z toho 137 v zahraničí. Do pôsobnosti MK SR prináleží aj Hudobné centrum ako odborné pracovisko v oblasti hudby, ktoré organizačne zabezpečilo 451 podujatí a akcií.

Hudobné centrum (ďalej len HC)

vykonávalo svoju činnosť odborného informačno-servisného a metodického pracoviska s vlastnou edičnou a organizačnou činnosťou v oblasti hudobnej kultúry. V rámci edičnej činnosti HC vydávalo mesačník *Hudobný život*, v neperiodickej tlači vyšlo 5 titulov - dva knižné tituly v edícii prekladov - *M. Nymán: Experimentálne hudba: Cage a iní* a *R. Hoppin: Hudba stredoveku*, pokračovala Edícia *Súborné dielo Jána Levoslava Bellu (Piesne)*, v edícii inštruktívnej literatúry vyšiel obľúbený titul pre klavír *T. Frešo: V detskej izbičke* a v edícii *Monumenta Musicae Slovacae* rukopisná zbierka Andreja Kmeťa obsahujúca vianočný repertoár. HC zabezpečilo 451 koncertných aktivít doma i v zahraničí, z toho bolo 220 výchovných koncertov, čo je po dlhých rokoch zastavenie poklesu (v roku 2006 -193 koncertov). Nárast výchovných koncertov dosiahol HC vďaka viacerým opatreniam, cielenej komunikácii so školami a odborníkmi na hudobnú výchovu, tiež vypísaním konkurzu na nové projekty výchovných koncertov. V roku 2007 sa uskutočnil 9. ročník bienále medzinárodného festivalu súčasnej hudby *Melos-Étos*. Festival pozostával zo 16 koncertov, dramaturgickými akcentmi boli skladateľské osobnosti *Gija Kančeli* - gruzínsky skladateľ svetového významu, ktorý sa osobne na festivale zúčastnil a *Ilja Zeljenka* - významný slovenský skladateľ, zároveň zakladateľ festivalu, ktorý zomrel v lete 2007 krátko pred začiatkom tohto jesenného podujatia. Sprievodnými akciami festivalu bolo medzinárodné sympóziu, medzinárodná konferencia a workshop, odznili 3 skladby napísané na objednávku. HC zabezpečilo tiež ďalšie koncertné podujatia - 17. ročník *StredoEurópskeho festivalu koncertného umenia* v Žiline, cyklus koncertov nedeľné *matiné* v *Mirbachovom paláci*, *Fórum mladých talentov*, koncerty v slovenských inštitútoch v zahraničí a pod. Na podujatiach HC zaznelo 24 diel slovenských vo svetovej premiére. HC pripravilo tiež z poverenia MK SR viacero zahraničných prezentácií, zabezpečilo

národný stánok na medzinárodných veľtrhoch MIDEM v Cannes a Popkomm v Berlíne. HC už v priebehu roka 2007 začalo s prípravnými prácami v súvislosti so Storočnicou Eugena Suchoňa, pripadajúcou na rok 2008 (ustanovil sa prípravný výbor, vyšli prvé informačné materiály), HC pripravilo samostatnú internetovskú stránku, zabezpečilo tiež digitalizáciu autografu opery Krútnava - v rámci zapojenia HC do projektu DMET, podporovaného EÚ.

HC spracovalo a pripravilo vyhodnotenia štatistických výkazov za rok 2006 - KULT (MK SR) 5-01 a KULT(MK SR) 16-01. V zisťovaní dosiahlo vysokú návratnosť - vyše 91%, pričom sa darí čoraz viac využívať elektronickú formu vyplňania. HC uskutočnilo 9. etapu dlhodobého projektu *Prieskum historických organov na Slovensku*, zahrnutého do Registra kultúrneho dedičstva - bolo zdokumentovaných 90 organov na území Spišskej a Nitrianskej diecézy. Ďalej budovalo databázový systém SNORKA, v rámci ktorého dosiahlo nárast v počte záznamov o 15% oproti roku 2006, zabezpečovalo činnosť verejnej študovne, archív a digitalizáciu zvukových nahrávok, opätovne vydalo spravodajcu *Akcent* v anglickom jazyku, dvojjazyčnú publikáciu *Hudobné udalosti na Slovensku 2008*.

Slovenská filharmónia (ďalej len SF)

V roku 2007 zrealizovala 104 koncertných podujatí, z toho 24 koncertov v rámci festivalu BHS. Telesá SF uskutočnili celkovo 167 výkonov (156 výkonov v roku 2006). Súbory svoju umeleckú činnosť nasmerovali na iné domáce či zahraničné pódia, prípadne na nahrávaciu činnosť. Výrazne stúpol počet výkonov SKO Bohdana Warchala (50 výkonov oproti 29 v roku 2006). Nárast výkonov na zahraničných pódioch zaznamenali všetky telesá (73 výkonov oproti 44 v roku 2006). Čo sa týka účinkovania na Slovensku - mimo vlastného sídla, nárast zaznamenal SKO Bohdana Warchala - 10 (v roku 2006-5x). Veľké telesá počet vystúpení na Slovensku nezvýšili - Orchester SF účinkoval 3x (2006 -2x) a SFZ iba 1x (2006 - 1x). V roku 2007, ktorý zasahoval do 57. umeleckej sezóny 2006/2007 a do 58. umeleckej sezóny 2007/2008, stúpla priemerná návštevnosť koncertov o 9,7%. SF v záujme aktívneho postoja ku výchove mladého poslucháča pokračovala v realizácii projektov - cyklu *Hudobná akadémia Slovenskej filharmónie*, určeného pre žiakov škôl, cyklu *Rodinné koncerty* a cyklu *Junior*. SF zorganizovala *Koncert pre študentov vysokých škôl*. Spolu zrealizovala SF 15 koncertov pre mladého poslucháča. Inštrumentálne súbory uviedli celkovo (spolu s koncertmi v rámci BHS) 28 diel slovenských skladateľov, z toho 10 premiérov. V roku 2007 pokračovala v projekte výmeny národných orchestrov - v Bratislave vystúpila *Česká filharmónia* s dirigentom *Zdenkom Mácalom* a *Maďarský národný symfonický orchester* so *Zoltánom Kocsisom*. SF pod taktovkou svojho šéfdirigenta *Vladimíra Válka* v máji hosťovala v Budapešti. V priebehu roka 2007 prišlo ku zmene na poste šéfdirigenta SF (Svoje pôsobenie ukončil *Vladimír Válek* a šéfdirigentom SF sa stal *Peter Feranec*).

Orchester Slovenská filharmónia uskutočnil 71 výkonov, z toho 25 v zahraničí. SF vystúpila v Trnave, Nitre a na Piešťanskom festivale. K výnimočným koncertom na vlastnom pódii patrilo účinkovanie s významnými dirigentmi, ako napríklad *Helmuth Rilling* (uviedenie slovenskej premiéry skompletizovanej Omše c mol KV 427 W.A. Mozarta), *Emmanuel Villaume*, *Antoni Wit*, *Serge Baudo*, *Aldo Ceccato*. SF naštudovala a premiérovu uviedla dielo *Juraja Filasa*, tiež premiéru objednaného klavírneho koncertu *Jevgenija Iršaia* a v rámci BHS premiéru husľového koncertu *Ilju Zeljenku*. SF absolvovala svoje prvé turné v Portugalsku, účinkovala v Budapešti (v rámci projektu výmeny národných orchestrov), Rakúsku (Klagenfurt), vrcholom zahraničných aktivít bolo v poradí už deviate turné v Japonsku a historicky prvé hosťovanie v Južnej Kórei, pričom koncert v Soule bol spojený s účasťou slovenskej i kórejskej vládnej delegácie. SF realizovala 2 CD nahrávky.

Slovenský filharmonický zbor zrealizoval 46 výkonov, z toho bolo 19 na vlastnej scéne, 26 v zahraničí, čo je porovnateľné s rokom 2006. Rovnako ako v roku 2006, aj v roku 2007 SFZ hosťoval iba 1x na Slovensku. Zo zahraničných aktivít je nutné spomenúť účinkovanie na

Kanárskych ostrovoch, v Rakúsku - vo Viedni (v Štátnej opere to bola inscenácia opery M. P. Musorgského *Boris Godunov* a s Viedenskými symfonikmi pod taktovkou Fabia Luisiho účinkovanie v 8. *symfónii* G. Mahlera) a St. Pöltene, vo Švajčiarsku (Bazilej, Bern, Ženeva, Zürich), Českej republike (Brno, Zlín).

Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala výrazne zvýšil počet výkonov - na 50 (v roku 2006 - 29), pričom na náraste sa podieľali tak koncerty zrealizované na Slovensku -10 (v roku 2006 - 5), ako aj v zahraničí - 22 (v roku 2006 - 4). Teleso absolvovalo turné do Japonska, Českej republiky, účinkovalo tiež v Poľsku a vo Francúzsku. Komorný orchester uviedol 11 diel slovenských skladateľov, z toho 5 premiérov (o.i. premiéru Františka Poula, Ilju Zeljenku a na BHS dielo Milana Nováka), zrealizoval 1 CD nahrávku.

SF je od roku 2005 hlavným organizátorom nášho najvýznamnejšieho hudobného festivalu - *Bratislavské hudobné slávnosti*. 43. ročník bol v súvislosti s očakávanými stavebnými prácami na rekonštrukcii budovy Reduty netradične posunutý na posledný novembrový a prvý decembrový týždeň. Na BHS sa uskutočnilo 25 koncertov (z toho 1 v spolupráci s BKIS), hosťovali umelci z 25 krajín - 6 domácich a 6 zahraničných symfonických telies, množstvo významných dirigentských osobností (napr. *Fabio Luisi, Libor Pešek, Heinrich Schiff, Alexander Rahbari, Emmanuel Krivin*) a sólistov (napr. *Gidon Kremer, Rem Urasin, Nikolaj Lugansky, Pavel Šoprc, Gabriela Beňačková, Adriana Kučerová*). Počas BHS odznelo 13 diel slovenských autorov, z toho 4 premiérov. Na objednávku BHS vzniklo dielo *Jozefa Kolkoviča*, odznela tiež obnovená premiéra *J.L.Bellu*. Súčasťou festivalu je tiež súťažná prehliadka New talent - Cena nadácie SPP.

Štátny komorný orchester Žilina (ďalej len ŠKO)

zrealizoval v roku 2007 spolu 116 koncertov. Tento počet je oproti roku 2006 síce poklesom (140), je však porovnateľný s rokom 2005 (119). Z uvedeného počtu je 70 výkonov orchestrálneho telesa. Porovnateľným s predchádzajúcimi rokmi je počet výkonov, ktoré ŠKO Žilina zrealizoval na vlastnom pódium a na koncertoch v iných mestách Slovenska. Pokles zaznamenali koncerty v zahraničí 23 (oproti 37 v roku 2006), ale napriek tomu patrí ŠKO Žilina k najčastejšie účinkujúcim súborom na zahraničných pódiumoch.

V roku 2007 ukončil svoje pôsobenie šéfdirigenta Oliver Dohnányia, v súčasnosti nemá ŠKO Žilina funkciu šéfdirigenta obsadenú, čestným šéfdirigentom telesa zostal naďalej japonský dirigent Tsugio Maeda. Udalosťou inštitúcie roku 2007 bolo prebratie zariadení a hudobných nástrojov poskytnutých prostredníctvom kultúrneho grantu japonskej vlády. Oficiálne prevzatie grantu japonskej vlády sa uskutočnilo dňa 25. 10. 2007 na slávnostnom koncerte v Dome umenia Fatra za prítomnosti zástupcov všetkých inštitúcií a firiem, ktoré sa na projekte podieľali. Dramaturgia koncertov zohľadnila aj prácu s cieľovými skupinami, najmä potrebu výchovy mladého poslucháča a pripravila 26 takto zameraných podujatí (10 výchovných koncertov, 6 koncertov pre rodičov s deťmi, 10 koncertov v cykle „M“). Inštitúcia zabezpečila 19 koncertov na Slovensku -mimo svojho sídla (z toho 10 bolo výkonov orchestra). K vrcholom umeleckej sezóny patrilo účinkovanie na festivale Bratislavské hudobné slávnosti, koncert v rámci Dní kultúrneho dedičstva, či na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia v Žiline, ktorý je vyvrcholením umeleckej sezóny. Mimoriadnej obľube u publika sa tešia novoročné koncerty, vianočné a fašiangové koncerty, uvádzanie vokálno-inštrumentálnych diel. ŠKO Žilina uviedol 11 diel slovenských autorov, z toho 5 premiérov a 1 v slovenskej premiére. Zrealizoval tiež 4 CD nahrávky. V rámci 8 zájazdov uskutočnil 23 koncertov v zahraničí (SRN, Belgicko, Francúzsko, Rakúsko, Španielsko), medzi ktorými bolo napríklad účinkovanie v Berlíne, Antverpách, Barcelone, koncerty v rámci medzinárodného projektu Cultura 2007 vo francúzskej Pikardii, či opätovné vystúpenie na prestížnom pódium viedenského Musikvereinu, tentokrát v rámci Jarného festivalu. Návštevnosť v Dome umenia Fatra si udržala stúpajúci trend, pričom sa zvýšil aj počet stálych abonentov.

Štátna filharmónia Košice (ďalej len ŠF)

zrealizovala spolu 109 koncertov, čo je porovnateľné s minulým rokom (v roku 2006 -105). Z uvedeného počtu tvoria 81 výkony orchestra, pričom 10 koncertov uskutočnila ŠF Košice hosťovaním v zahraničí. Popri účinkovaní na domacom pódium účinkovala ŠF Košice na 18 koncertoch mimo Košíc (Veľké Kapušany, Spišská nová Ves, Bardejov, Humenné, Prešov, Levoča a pod.). Významný je podiel koncertov určených na výchovu mladého poslucháča - 22 (z toho 3 mimo Košíc). Ide o cykly pod názvom *Koncerty pre deti a mládež*, *Matiné pre deti*, projekty *Mladí -mladým -umelci vedcom* a tiež projekt *Konzervatoristi hrajú filharmonikom*, ktorý umožňuje budúcim profesionálom priamo v praxi spoznávať prácu orchestrálneho hráča. Organizácia tiež zrealizovala priamo v priestoroch košických nemocníc ojedinelý projekt *Hudba v nemocnici*. ŠF Košice usporiadala 52. ročník *Košickej hudobnej jari*, 37. ročník *Medzinárodného organového festivalu* a 5. ročník *Festivalu súčasného umenia*. K vrcholom *Košickej hudobnej jari* patrilo uvedenie oratória F. Mendelssohna-Bartholdyho *Eliáš*, multimediálne predvedenie diela G. Holsta *Planéty*, či otvárací koncert s *Evou Urbanovou*. Veľkým úspechom bolo účinkovanie ŠF Košice na festivale Bratislavské hudobné slávnosti. Z dramaturgického hľadiska sa s veľkou odozvou publika počas roka stretlo uvedenie pôvodnej verzie *Carminy Burany* Carla Orffa, vystúpenie *Sukovho komorného orchestra* v rámci Dní českej kultúry, účinkovanie violončelistu *Josefa Bártu* s huslistom *Igorom Karškom*, huslistky *Gabriely Demeterovej*, sakrálny koncert pri príležitosti 800 rokov narodenia sv. Alžbety, na ktorom odznelo dielo O. Hemerku, skladateľa spojeného s mestom Košice, ďalej uvedenie *Messa di Gloria* G. Pucciniho, úspech mali tiež literárno-hudobné večery. ŠF Košice na koncertoch uviedla 29 slovenských diel, z toho 14 symfonických. Premiérovo boli uvedené 4 symfonické diela a 6 komorných skladieb (diela Mirka Krajčího *Ouvertura festiva* a kantáta Víťazoslava Kubičku *Šavlovo obrátenie* vznikli na objednávku ŠF Košice). Návštevnosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom mierne poklesla.

Lúčnica

V roku 2007 uskutočnil umelecký súbor 74 vystúpení, (o 2 menej ako v roku 2006 a o 14 viac ako vyplýva z kontraktu), z toho 52 na Slovensku a 22 v zahraničí. Tanečný súbor a orchester Zlaté husle vystupoval na domácich scénach s programom „*Slovenský triptych*“ (36 vystúpení s cca 51 640 divákmi) a na zahraničných scénach s „*Reprezentačným programom*“ (18 vystúpení s cca 37 400 divákmi). Tanečný súbor pripravil program *Gala večer k 80. narodeninám Prof. Štefana Nosála „Lúčnica a hostia“*, ktorý bol realizovaný v historickej budove SND za spolupráce Slovenskej televízie. V rámci slávnostného večera vystúpili okrem Lúčnice aj prizvaní hostia. Upravený slávnostný program bol uvedený aj v rámci obnoveného Folklorneho festivalu vo Východnej. Ďalej tanečný súbor pripravil s prizvanými choreografmi - Jánom Blahom a Vladimírom Urbanom uvedenie nového umeleckého hudobno-tanečného programu 2007 „*Slovenský triptych*“, ktorého premiéra sa uskutočnila v bratislavskom Istropolise a následne v sále Janáčkovej opery v Brne. Lúčnica realizovala 2 predstavenia v STEEL ARÉNE v Košiciach, z ktorých prvé pod názvom „*Lúčnica deťom*“ bolo venované deťom a mládeži. Koncom roka realizoval súbor vianočné vystúpenia v novom SND. Na jeseň 2007 absolvoval tanečný súbor a orchester takmer mesačný zahraničný zájazd v krajinách: Honk - Kong, Šanghai, Taiwan, Austrália s reprezentačným programom zostaveným pre potreby turné. Aktivity súboru boli zamerané aj na cieľový výber a výučbu mladých adeptov v rámci prípravnej školy pre vybraných tanečníkov z detských bratislavských súborov. Spevácky zbor Lúčnice uskutočnil v roku 2007 - 20 koncertov, čo zodpovedá plánovanému počtu podľa kontraktu, z toho bolo 17 na domácich scénach (cca 5 250 divákov) a 3 v zahraničí (cca 1750 divákov). Činnosť speváckeho zboru v roku 2007 bola zameraná na naštudovanie 20 nových "a cappella"

skladieb a vokálno - inštrumentálnych diel. Zbor účinkoval v Banskej Bystrici a vo Zvolene v rámci operného festivalu Zámocké hry zvolenské 2007 na 2 koncertoch a v Bratislave na slávnostnom koncerte venovanom nedožitým 90. narodeninám významného slovenského hudobného skladateľa Tibora Andrašovana. Koncom roka 2007 bola činnosť zboru zameraná na prípravu koncertu "*Hommage á Hrušovský*", ktorý sa uskutočnil dňa v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie v rámci 43. ročníka Bratislavských hudobných slávností. Koncert bol venovaný nedožitému 75. výročiu narodenia významného hudobného skladateľa Prof. Ivana Hrušovského. V rámci "Spomienkového stretnutia k 15. výročiu schválenia Ústavného zákona o zániku ČSFR" vystúpil zbor v Historickej budove NR SR na Župnom nám. v Bratislave za účasti mnohých osobností politického a kultúrneho života. Koncom roka uviedol zbor v Dóme sv. Martina v Bratislave premiérový koncert "*Vianoce s Lúčnicou*". V zahraničí reprezentoval zbor Lúčnice Slovensko na Festivale renesančnej a barokovej hudby v Taliansku.

Slovenský ľudový umelecký kolektív (ďalej len SĽUK)

V roku 2007 Tanečný súbor a Ľudový orchester SĽUK-u zrealizoval 139 predstavení (127 na Slovensku a 12 v zahraničí), čo je o 17 menej, ako v roku 2006, ale o 51 viac oproti uzatvorenému kontraktu. Predstavenia videlo cca 73 000 divákov doma i v zahraničí.

V minulom roku SĽUK uviedol na svojej umeleckej scéne nový multimediálny tanečno-filmový scénický program *Obrázky zo Slovenska - to najlepšie, čo doma máme*. Okrem toho súbor z cyklu *Osobnosti* uviedol multimediálny program *Prof. Pavol Tonkovič* venovaný hudobnému skladateľovi, dirigentovi, zberateľovi ľudových piesní, rozhlasovému pracovníkovi a prvému umeleckému vedúcemu SĽUK-u pri príležitosti jeho nedožitých 100. narodenín a program *Tibor Andrašovan* o živote a diele významného slovenského skladateľa, dirigenta, pedagóga, dramaturga a umeleckého riaditeľa SĽUK-u pri príležitosti jeho nedožitých 90. narodenín, ktorý bol pripravovaný v spolupráci so Slovenským rozhlasom a dirigentom Mariánom Vachom, Ľudový orchester SĽUK-u pripravil a naštudoval pod umeleckým vedením Štefana Molotu Vianočný koncert pod názvom - *Tichá noc bola* a bol uvedený v Jezuitskom kostole, v štúdiu Slovenského rozhlasu (zvukový záznam bol odvysielaný na staniciach Slovenského rozhlasu) a vo Františkánskom kostole vo Viedni v Rakúsku. Koncom roka 2007 SĽUK pripravil a zrealizoval, v spolupráci so Slovenským osvetovým centrom Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, umelecký zájazd zo Slováckmi obývaných regiónov Maďarskej republiky, v rámci ktorého uviedol programy *Tancovali naši vašim, Gašparko, Sedmokráska - komponovaný hudobno-tanečný program*. V roku 2007 začal súbor aj s prípravou komorného programu s pracovným názvom *Budú hrať, budú hrať*, ktorého dokončenie je plánované na 1. polrok 2008. SĽUK účinkoval na folklórnom festivale vo Východnej, na folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve, na oslavách SNP v Banskej Bystrici a na 11. ročníku Konferencie Medzinárodného dňa starších ľudí. SĽUK v roku 2007 pokračoval vo svojej vydavateľskej činnosti, keď pripravil a nahral 12. a 13. CD pod názvom - *Slovenská ľudová tanečná hudba* a *O Ježišku roztomilý*. Ďalej sa podieľal aj na príprave projektov *Zadunajský majáles, Rusovce bez hraníc* a pripravil spoločenské stretnutie svojich bývalých členov.

Maďarský umelecký súbor Mladé srdcia -Ifjú Szivek (ďalej len MUS)

je štátna profesionálna umelecká inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. Poslaním súboru je uchovávanie a šírenie ľudovej kultúry, prehĺbovanie vedomostí o ľudovej kultúre vo vedomí verejnosti prostredníctvom naštudovania a profesionálnej interpretácie ľudových tancov, hudby, spevu, vokálnych a inštrumentálnych diel, ktoré nadväzujú na tradície ľudového umenia maďarskej národnostnej menšiny žijúcej v Slovenskej republike, ako i národov a národností Karpatskej kotliny a strednej Európy. V roku 2007 MUS zrealizoval 12 vystúpení, z toho 5 domácich celovečerných vystúpení, 5 domácich vystúpení pre základné a stredné školy v rámci

výchovných koncertov, 1 celovečerné zahraničné vystúpenie (v Paláci umenia v Budapešti v koprodukčnom reprezentatívnom programe so súborom Ilosvai z Veľkej Idy) a jedno vystúpenie pri príležitosti otvorenia divadelnej sály v priestoroch súboru na Mostovej ulici č. 6. Z organizačno-personálnych dôvodov súbor realizoval svoje vystúpenia iba v mesiacoch október - december 2007. Súbor v roku 2007 udržiaval 3 programy na repertoári: Listy, Školu maďarského tanca a Škola tanca 2. Vystúpenia Školy maďarského tanca a Škola tanca 2 majú výchovný charakter a obsahujú aj ukážky ľudových nástrojov so zapojením do programu interaktívnou formou aj detských divákov. V programe boli uvedené maďarské, slovenské, rumunské a cigánske tance z Karpatskej kotliny. Program Listy pozostával z troch častí, v ktorých je spracovaný výber z hudobných a tanečných tradícií Maďarov, Slovákov, Rómov a Židov zo Slovenska. Podkladom na spracovanie tohto úspešného diela boli listy Kodály a Bartóka získané z výskumov zo Slovenska. Súbor úspešne prezentuje svoje aktivity doma aj v zahraničí, pričom aj v roku 2007 kládol veľký dôraz na výchovu predovšetkým mladej generácie k úcte k ľudovým tradíciám, čo sa odrazilo aj v skladbe zájazdových vystúpení pre žiakov základných a stredných škôl, divákov v kultúrnych domoch a v zahraničí návštevníkov medzinárodných festivalov.

Výtvarné umenie, fotografia, architektúra a dizajn

Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti (ďalej len Bibiana)

zameriavala svoju činnosť predovšetkým na úlohy, ktoré jej vyplývali z kontraktu na tento rok. K ťažiskovým činnostiam patrí pôvodná výstavná činnosť a programy tematicky zamerané na všestranný duševný vývoj detí a mládeže a výchovu detí a mládeže k rozvoju umeleckého cítenia. V uplynulom roku sa konal 21. ročník medzinárodnej súťažnej prehliadky originálov ilustrácií detských kníh Bienále ilustrácií Bratislava 2007. Prezentuje sa na ňom to najlepšie, čo vzniklo v poslednom období v oblasti ilustrácie detskej knihy vo svete a tento raz metaforicky zamerané na lietanie svetom fantázie. Kultúrna verejnosť sa na ňom zoznámila s dielami 388 ilustrátorov z 38 krajín sveta, obdivovala takmer 3 tisícky diel, hodnotila rôzne vývojové trendy, rôznorodosť výtvarných prejavov i kvalitu ilustrátorských škôl. Slovensko prezentovala tvorba 13 výtvarníkov. Nositeľom Grand Prix BIB sa stal Einar Turkowski z Nemecka a ďalších 10 ocenených, ktorí zaujali porotu predovšetkým originalitou stvárnenia literárnych predlôh. Bienále malo 10 sprievodných výstav v kultúrnych inštitútoch zahraničných zastupiteľstiev a galériách v Bratislave a blízkom okolí, špeciálny program pre deti - tvorivé dielne, divadielka, animované filmy, krsty kníh a stretnutia s ilustrátormi pripravované pre deti priamo v Dome kultúry a v priestoroch BIBIANY, ktorá je hlavným organizátorom tohto veľkého podujatia. Realizoval sa rozsiahly a unikátny projekt pod názvom Kúzlo animácie - Slovenský animačný expres. Išlo o prehliadku kolekcie 15 filmov k 40.výročiu vzniku slovenskej animovanej tvorby vo veľkých svetových metropolách. V spolupráci so slovenskými inštitútmi ju prezentovali v Budapešti, Viedni, Prahe, Ríme, Paríži, Berlíne a Moskve. V roku 2007 Bibiana pripravila vo svojich priestoroch 13 výstav, z toho 9 nových. Na Slovenku i v zahraničí sa realizovalo spolu 25 výstavných podujatí. Pokračoval cyklus výstav Návšteva v ateliéri, v ktorom sa ponúka pohľad na rôzne techniky a spôsoby tvorby, zobrazovania i vnímania a súčasne sa predstavujú osobnosti slovenského výtvarného života tento raz pod názvom Čudá hravé v mojej hlave s podtitulom ako rozmýšľa, cíti a tvorí maliar a ilustrátor Marek Ormandík, pokračoval projekt Európske rozprávky, ktorý vychádza z myšlienky o spojení jednotlivých krajín nášho kontinentu do spoločnej únie, výstavu nositeľa Zlatého jablka BIB 2005 Ľuba Paľa Mačka vo vreci, veľká interaktívna hravá výstava pod názvom Od hradu k hradu. Zámerom výstavy bolo priblížiť spôsob života na stredovekých hradoch so všetkým, čo k tomu patrí, ďalej piatu z cyklu výstav o materiáloch Kam - kam - kameň. K nedožitým 85. narodeninám spisovateľky sa uskutočnilo v spolupráci s Mestskou knižnicou v Piešťanoch podujatie Stretnutie s Klárou Jarunkovou,

7. prehliadka alternatívnych a bábkových divadiel pre deti s medzinárodnou účasťou Hráme pre vás úspešne supluje v Bratislave absentujúce kvalitné programy pre deti počas letných prázdnin. Bibiana celkovo uskutočnila 203 predstavení a tvorivých dielní rôzneho charakteru, zamerania a pre rozličné cieľové skupiny detí, mládeže, domácu a zahraničnú verejnosť a odborníkov. V roku 2007 bol vypracovaný projekt DIGITÁLNA BIBIANA a realizovali sa aj prípravné práce zamerané na zabezpečenie jeho vstupného modulu. Hlavným cieľom projektu je vytvorenie komplexného automatizovaného systému, ktorý bude prepájať všetky typy databáz a digitálnych zbierok BIBIANY, ako aj sprístupnenie týchto výstupov širokej verejnosti prostredníctvom internetu vo formáte rešpektujúcom užívateľsky orientované spôsoby prezentácie. Databázy a digitálne zbierky budú budované a zverejňované postupne po etapách v rámci jednotlivých modulov.

Slovenské centrum dizajnu (ďalej len SCD)

organizovalo aj v roku 2007 široké spektrum aktivít v oblasti umenia a kultúry v nadväznosti na oblasť priemyslu a hospodárstva. Nosnou aktivitou usporiadanie 8. ročníka celoštátnej súťaže dizajnu Národná cena za dizajn 2007, ktorej cieľom je podporiť inovačné a realizačné úsilie tvorcov dizajnu a výrobcov na Slovensku. Ôsmy ročník súťaže sa sústredil na produkty priemyselného a komunikačného dizajnu, ktoré vznikli za posledné dva roky, najúspešnejšie študentské práce ako aj najvýraznejšie počiny v oblasti tvorby, produkcie a teórie dizajnu. Vyhlásenie výsledkov sa uskutočnilo ako súčasť medzinárodnej konferencie o dizajne a dizajnerskom vzdelávaní CUMULUS, ktorú spolu s SCD organizovala VŠ výtvarných umení v Bratislave. Výsledky súťaže boli prezentované v katalógu, vo filmovom dokumente i na dvoch samostatných výstavách.

Jednou z kľúčových činností SCD bolo naďalej budovanie informačného systému, ktorý systémovo rieši získavanie, spracovanie, ochranu a sprístupňovanie informácií v elektronickom prostredí pre oblasť dizajnu a dokumentuje vznik a rozvoj dizajnu na Slovensku. V roku 2007 bolo spracovaných 395 nových záznamov, čo predstavuje 12% nárast informačno-dokumentačnej databázy oproti roku 2006. Nárast bol spôsobený zvýšenou aktivitou pri akvizícii knižného fondu.

Prostredníctvom výstav a súťažných prehliadok priblížilo SCD odbornej i laickej verejnosti výsledky práce dizajnérov a výrobcov. V januári 2007 bol verejnosti oficiálne sprístupnený výstavný a informačný priestor SATELIT, v ktorom sa uskutočnilo 10 výstav. Medzi nimi napr. *Dizajn na cestách*, *Zmyslov plné pohovky pre Sigmunda Freuda* - výstava k 150. výročiu jeho narodenia, *Fórum dizajnu 2007* - reінštalácia výberu z výstavy 10. ročník výstavy nábytkového dizajnu, *Mladý obal 2007* a pod. Medzinárodná spolupráca SCD sa rozšírila o rôznorodejšie aktivity ako v minulom období. Okrem úloh vyplývajúcich z členstva v medzinárodných profesijných organizáciách SCD viac prezentovalo slovenský dizajn v zahraničí (projekt *EULDA 2007*, v rámci ktorého SCD zabezpečilo účasť troch slovenských grafických dizajnérov v medzinárodnej súťaži) a tiež zahraničný dizajn na Slovensku (*17 + 1* - seminár pri príležitosti výstavy 17 švédskych dizajnérov, *My World - nová subjektivita v dizajne* - výstava súčasného britského dizajnu organizovaná v spolupráci s British Council).

Edičná činnosť pokračovala v tradícii vydávania časopisu *Designum* s inovovaným obsahom a väčším dôrazom na odbornosť časopisu. Koncepčná a výskumná činnosť SCDE pokračovala projektom *Výskum histórie dizajnu na Slovensku* - dopĺňanie neznámych kapitol vývoja dizajnu na Slovensku, a to formou výskumu určitých období, osobností alebo problematiky spojenej s uplatnením dizajnu v priemysle.

Audiovizia a film

Slovenský filmový ústav (ďalej len SFÚ)

Hlavným poslaním bolo zabezpečiť starostlivosť o kinematografickú zložku národného kultúrneho dedičstva, odborné uskladnenie a ošetrovanie archívnych zbierkových fondov podľa medzinárodných noriem a predpisov. V rámci informačného systému SKCINEMA a digitalizácie dokumentačných zbierkových fondov zabezpečil 61 tisíc nových záznamov, čo je medziročný nárast o cca 84% oproti plánovanému 10% nárastu tvorby informačnej databázy. Najvýznamnejším edičným počinom roka 2007 bola úspešná edícia Slovenský film 70. rokov vydaná spolu so spoločnosťou Petit Press, ktorá potvrdila záujem slovenských divákov o pôvodnú slovenskú tvorbu. Cieľ prezentovať slovenskú kinematografiu v zahraničí sa podarilo taktiež naplniť. SFÚ spolupracoval na takmer 100 podujatiach slovenských filmov v 30 štátoch a 71 mestách sveta. Jedným z najvýznamnejších počinov SFÚ v tejto oblasti bola účasť Slovenska na Medzinárodnom filmovom trhu Cannes 2007. Dôležitým podujatím bol aj Projekt spoločného stánku 5 krajín Central European Cinemas Stand na filmovom trhu EFM Berlín. Prostredníctvom kancelárie Media Desk Slovensko SFÚ zabezpečil informačný a konzultačný servis a technickú pomoc pre subjekty, žiadajúce podporu v rámci programov Európskej únie Media. V roku 2007 poskytol SFÚ na základe licenčných zmlúv práva na použitie 124 slovenských filmov pre piatich zmluvných partnerov v Slovenskej a Českej republike. SFÚ sa stal partnerskou organizáciou pre profesijné filmárske združenia a spoločnosti pôsobiace v oblasti audiovizie, čo dokumentuje množstvo spoločných akcií organizovaných v spolupráci s ASFK, Slovenskou filmovou a televíznou akadémiou, SAPA, VŠMU, SFZ a pod. Rovnako sa rozvíja úzka spolupráca s Eurimages a European Audiovisual Observatory, vo zvýšenej miere sa podarilo prezentovať slovenskú kinematografiu v zahraničí. Prostredníctvom kancelárie Media Desk Slovensko SFÚ zabezpečil informačný a konzultačný servis a technickú pomoc pre subjekty, žiadajúce podporu v rámci programov Európskej únie Media. Úspešnosť slovenských projektov a jednotlivých uchádzačov o podporu sa pohybuje od 85% až do 100% a predstavuje podporu v celkovej výške 291 997,-EUR. Slovensko sa prostredníctvom SFÚ stalo v roku 2007 členom v medzinárodnej organizácii European Film Promotion, ktorá združuje filmové inštitúcie zatiaľ z členských krajín Európy a podporuje prezentáciu ich kinematografií v medzinárodnom kontexte. Činnosť SFÚ spojená s účasťou SR v medzinárodných audiovizuálnych programoch a fondoch Európskej únie je nezastupiteľná, pretože musí byť vykonávaná organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu. Jednotlivé programy týchto organizácií majú možnosť využívať priamo subjekty pôsobiace v slovenskej audiovizii (predovšetkým produkčné a distribučné spoločnosti, profesionáli pôsobiaci v slovenskom filme atď.) SFÚ je odborným pracoviskom, ktoré poskytuje a archivuje obojstrannú výmenu informácií a kontaktov medzi medzinárodnými združeniami a slovenským prostredím. Od roku 2006 je členom medzinárodnej organizácie European Film Promotion (v zameraní najmä na prezentáciu audiovizuálnej kultúry a priemyslu Slovenskej republiky). SFÚ zabezpečuje starostlivosť o špecializovaný verejný archív, ktorý tvorí súčasť národného kultúrneho dedičstva a obsahuje unikátne historické materiály. V zmysle rozhodnutia MV SR je špecializovaným verejným archívom a tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky. Vo svojich hlavných činnostiach je SFÚ jedinou organizáciou na Slovensku, ktorá tieto činnosti vykonáva. Od roku 2001 je SFÚ členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAP).

Nezastupiteľné postavenie SFÚ pri výkone a pri zabezpečovaní vyššie uvedených činností bolo v roku 2007 zdôraznené aj prijatím zákona č. 343/2007 Z. z. o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávaní audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon). Do obdobia pôsobenia nového audiovizuálneho zákona SFÚ vstupuje

ako organizácia so stabilným miestom v kontexte slovenskej kultúry a aj medzinárodného audiovizuálneho prostredia.

Tlačová agentúra Slovenskej republiky – Slovakia (ďalej len TASR)

v roku 2007 plnila svoje hlavné poslanie, ktorým je rýchla tvorba a distribúcia kvalitných, pohotových a nestranných informácií zo Slovenskej republiky i zo zahraničia. V priebehu roku 2007 zmenila nielen svoju adresu, ale hlavne spôsob i formu spracúvania informácií a zasielanie jednotlivých produktov i služieb odberateľom. Dôraz kládla na rýchlosť vydávania správ, na dôveryhodnosť informácií z overených zdrojov, na čo najkvalitnejší obsah, ako aj na jazykovú a štylistickú správnosť. Servis rozšírila o nový produkt - téma TASR. Využíva archív, akým dnes na Slovensku nikto nedisponuje.

V rámci svojej činnosti TASR výrazne posilnila domáci servis, ktorého súčasťou sa stala Redakcia regionálneho spravodajstva za účelom zaznamenávať čoraz viac aktuálneho diania z krajov a okresov SR, prinášať rýchlo prvé informácie, prichádzať so zaujímavými a aktuálnymi témami, ako aj zapájať do spolupráce externých spravodajcov. Spravodajstvo profitovalo z dobudovanej siete vlastných regionálnych spravodajcov vo všetkých krajoch Slovenska a dokázala prinášať tematicky bohaté informácie o živote občanov v regiónoch, o dianí na úrovni VÚC, okresov, miest i obcí. Redakcia zahraničného spravodajstva okrem aktuálneho denného spravodajstva zo zahraničia, systematicky pokrývala aj témy trvalejšieho charakteru týkajúce sa SR. Dokumentačná redakcia aktualizovala podľa informácií zo spravodajstva TASR a z ďalších dostupných zdrojov databázy EÚ, Medzinárodné organizácie, Krajiny, Adresár, Ľudia, Chronológie, Legislatíva a Parlament a vykonávala obsahové úpravy správ vo FONDE 2007. Ekonomická redakcia - sledovala a spravodajsky zabezpečovala najdôležitejšie udalosti z oblasti finančnej a menovej politiky doma i v zahraničí. V spravodajstve redaktori venovali mimoriadnu pozornosť pripravovanému zavedeniu spoločnej európskej meny od 01. 01. 2009. Na túto tému to bolo množstvo výstupov, ktoré mapovali situáciu nielen u nás, ale aj v ostatných krajinách, najmä v Slovinsku, ktoré zaviedlo euro pred rokom. Práve ich skúsenosti odovzdávali redaktori ekonomického spravodajstva ďalej, keďže sa uskutočnilo viacero návštev slovenských politikov v Slovinsku a slovinskí politici a ekonómovia navštívili SR. Práve spravodajstvo z oblasti financií, ale aj hospodárstva patrilo k nosným za uvedené obdobie.

Spravodajskú produkciu TASR v roku 2007 predstavovalo takmer 216 298 textových, zvukových, obrazových a grafických správ.

Posilnené postavenie tlačovej agentúry sa zo dňa na deň na mediálnom trhu informácií upevňuje, o čom svedčia aj analýzy výťažnosti produktov. Vyplýva z nich, že predovšetkým spravodajské webové portály v oveľa väčšej miere ako v minulosti čerpajú informácie z produkcie domáceho a zahraničného servisu TASR.

Knižnice a knižničná činnosť

MK SR vykonáva štátnu správu v oblasti knižničného systému, ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov.

Slovenská národná knižnica v Martine (ďalej len SNK)

v roku 2007 zabezpečovala úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach a zriaďovacej listiny. V súlade s uznesením vlády SR č. 801 zo 17. júla 2002 k Programu elektronizácie knižníc v SR v zhode s projektom Knižnično-informačný systém tretej generácie (KIS3G) v ďalších knižniciach SR postupne implementovala spoločný knižnično-informačný softvér Virtua (bola implementovaná alebo len čiastočne v 46 knižniciach SR). V systéme Virtua SNK rozvíjala centrálny katalóg Slovenská knižnica a digitálnu knižnicu Memoria slovac. V rámci projektu Slovenská digitálna knižnica -detašované pracovisko Vrútky sa

pracuje na vybudovaní Integrovaného kompetenčného centra, Technologického centra, resp. Hi-tech centra, ktoré bude v prvej etape integrovať procesy digitalizácie, mikrofilmovania, deacidifikácie a dezinfekcie zbierok. Perspektívne sa predpokladá, že na Vrútkach zabezpečí výskum a vývoj v oblasti conservation science, technológie ochrany a vzdelávania. SNK pokračovala v distribúcii Knižničného a informačného softvéru pre malé a stredné knižnice založeného na báze databázového systému WINISIS. V priebehu roka 2007 bol nainštalovaný v 160 (95 v r. 2006) knižniciach SR. SNK zabezpečila pre všetky knižnice na Slovensku prístup do bázy EBSCO a zároveň umožnili prístup do ďalších externých informačných zdrojov (napr. ISI Web of Knowledge /WOS/, ProQuest Dissertations and Theses /abstracts/, DynaMed, MEDLINE with Full Text a pod.) Významne sa pokročilo v oblasti implementácie formátu MARC 21.

V roku 2007 fond SNK obsahoval 4 667 866 knižničných jednotiek (ďalej len kn. j.), čo je viac ako v roku 2006 (4 624 157 kn. j.). V oblasti doplňovania fondov SNK získala 50 189 kn. j. (46 887 v r. 2006), z toho 18 865 kn. j. povinným výtlačkom (20 722 v r. 2006). V rámci sledovania základných ukazovateľov bol zaznamenaný nárast návštevníkov 99 447 (72 180 v r. 2006) a výpožičiek 237 626 (221 263 v r. 2006). Na druhej strane klesol počet registrovaných používateľov 9 195 (10 151 v r. 2006), ale počet medziknižničných výpožičiek narástol na 9 592 (7 188 v r. 2006) a medzinárodných medziknižničných výpožičiek na 1 552 (1 442 v r. 2006). Vzrástol aj počet zhotovených bibliografií a rešerší na 4 414 (3 703 v r. 2006). V rámci edičnej činnosti vydala SNK 18 titulov (9 v r. 2006). Knižnica pasportizovala 17 826 zväzkov historických knižničných dokumentov alebo fondov (16 886 v r. 2006).

SNK uzatvára s organizáciou kolektívnej správy LITA hromadnú licenčnú zmluvu na verejné rozširovanie predmetov ochrany vypožičiavaním prostredníctvom knižníc v knižničnom systéme Slovenskej republiky. Za rok 2007 uhradila za udelené licenciu 5 870 230 Sk.

Národný bibliografický ústav SNK pokračoval v budovaní generálnej bázy slovacikálnych bibliografických údajov a v pravidelnom sprístupňovaní Slovenskej národnej bibliografie. V programe výskumu dejín knižnej kultúry spracoval celý rad autorských štúdií a pripravil niekoľko celoslovenských podujatí. Zavŕšili sa práce na digitalizácii Bratislavských antifonárov IV. a V. a uzavreli sa redakčné prípravy štvorzväzkového diela *Bibliografie tlačí 18. storočia vydaných na území Slovenska* a pokračovalo sa v prácach na vytvorení ďalšieho elektronického modulu *Slovenskej národnej bibliografie*. Realizoval sa tretí ročník celoslovenského podujatia *Dni Milana Hodžu*, 5. celoslovenské stretnutie tvorcov bibliografie pre deti a mládež a pod.

Archív literatúry a umenia SNK priebežne doplňal fond archívnych dokumentov (literárne a hudobné rukopisy a fotografie). Navštívilo ho 1 133 (1 123 v r. 2006) bádateľov, počet výpožičiek archívnych dokumentov dosiahol číslo 60 417 (68 580 v r. 2006). Stav zbierok je 1 567 429 jednotiek - literárnych a hudobných rukopisov a fotografií (1 491 505 jednotiek v r. 2006).

Národný biografický ústav SNK získal 616 (863 v r. 2006) biografických dokumentov (dotazníkov, výpisov z matrík, personálnych bibliografií) a 550 (780 v r. 2006) biografických výstrižkov zo súčasnej i staršej tlače. Pripravil zborník *Biografické štúdie 32* a redakčne spracoval *Biografický lexikón Slovenska, zv. III*. K významným prezentačným podujatiam, ktoré zabezpečoval, patria semináre a podujatia k výročiam spisovateľov a dejateľov (napr. J. Kollár, A. Bernolák, L. Ondrejov a pod.). Vydal *Biografické štúdie zv. 32* a *Biografický lexikón, zv. III* (písm. G -H). Z ďalších podujatí ktoré pripravila SNK treba spomenúť VII. ročník *Martinskej literárnej jari*, VIII. ročník *Týždeň slovenských knižníc, Milan Hodža - štátnik európskeho formátu* v Prahe, *Slovenský spisovateľ a výtvarník J. C. Hronský* -Rím, Taliansko.

Slovenské národné literárne múzeum (Martin) doplnilo v roku 2007 fond o 281 zbierkových predmetov (488 v r. 2006). Návštevnosť sa znížila na 13 423 návštevníkov (v r. 2006 17 284).

Slovanské múzeum A. S. Puškina (Brodzany) doplnilo v roku 2007 zbierkový fond o 16 (v r. 2006 o 30) nových zbierkových predmetov. Celkový počet návštevníkov dosiahol 4 544 osôb (4 527 osôb v r. 2006).

SNK sa prostredníctvom SNLM podieľala aj na správe Národného cintorína v Martine, ktorý navštívilo 26 808 (25 465 v r. 2006) návštevníkov.

Univerzitná knižnica v Bratislave (ďalej len UKB)

v roku 2007 plnila úlohy, ktoré jej ukladá zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach a zriaďovacia listina. Medzi hlavné úlohy UKB patrila aktívna spoluúčasť na implementácii knižnično-informačného systému VIRTUA a jej rutinná prevádzka. Medzi priority patrilo zabezpečenie prevádzky Multifunkčného kultúrneho centra UKB, ktoré uskutočnilo 605 kultúrno-vzdelávacích podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 11 983 návštevníkov (r. 2006 711 akcií s 11 241 návštevníkmi, ako aj usporiadanie medzinárodnej konferencie CASLIN 2007. Realizoval sa prechod na formát MARC 21, ďalší rozvoj služby EoD (digitalizácia na objednávku), rozširovanie a skvalitnenie systému súborného katalógu periodík a pod. Zároveň sa ukončil presun knižničných fondov z miesta ich dočasného uloženia do nových skladových priestorov. UKB zabezpečovala tvorbu celoštátneho súborného katalógu periodík, pričom úzka spolupráca prebiehala so všetkými knižnicami v SR podieľajúcimi sa na kooperatívnej katalogizácii v súbornom katalógu periodík. V rámci medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby sa uskutočnilo 7 762 výpožičiek (3 995 v r. 2006). UKB aktívne spolupracovala so zahraničnými inštitúciami, rozširovala kontakty s národnými a vedeckými knižnicami. Pokračuje realizácia projektu Česká knižnica a Slovenská knižnica v Národní knihovne v Prahe. Veľká pozornosť sa venovala rozširovaniu spolupráce s knižnicami v zahraničí a medzinárodnej výmene publikácií. Úspešne pokračuje činnosť centra INFO USA, Centra ruských štúdií, Rakúskej knižnice, knižnice P. E. N. klubu, Francúzskej knižnice, Informačného a dokumentačného strediska UNESCO a Depozitnej knižnice NATO. Podieľala sa na spolupráci s Knižnicou NATO v Bruseli, s Informačným centrom NATO v Prahe, a s depozitnou knižnicou NATO v Prištine Najnovšou zahraničnou knižnicou pôsobiacou v UKB je Britské centrum. Plnila aj úlohy, ktoré jej vyplývali zo zapojenia knižnice do medzinárodných projektov a mimovládnych združení a organizácií pod záštitou OSN, UNESCO a EÚ. Stredisko UNESCO v UKB vykonávalo funkciu Sekretariátu Slovenského výboru pre program UNESCO Pamäť sveta.

V UKB pôsobí digitalizačné stredisko, ktoré je vývojovým a experimentálnym pracoviskom na ochranné kopírovanie, digitalizáciu a sprístupňovanie literárneho kultúrneho dedičstva SR. V roku 2007 vyhotovilo 106 digitálnych dokumentov. V rámci medzinárodného systému ISSN sa zabezpečovala systematická činnosť Národnej agentúry ISSN, ktoré prideleno za uplynulé obdobie 593 pridelení.

V roku 2007 fond UKB obsahoval 2 489 384 kn. j. (2 458 804 v r. 2006). Z toho prírastok knižničného fondu spolu bol 31 298 kn. j. (28 571 v r. 2006), z toho 18 464 kn. j. povinným výtlačkom (15 840 v r. 2006); výpožičky dosiahli 907 593 kn. j. (1 29 695 v r. 2006), kultúrno-vzdelávacích podujatí realizovali 605 (711 podujatí v r. 2006), edičnou činnosťou vydali 10 titulov (9 v r. 2006). V rámci sledovania základných ukazovateľov bol zaznamenaný pokles návštevníkov knižnice a podujatí spolu 203 121 (279 422 v r. 2006) a registrovaných 22 306 čitateľov (25 434 v roku 2006). Okrem iného to spôsobuje aj ten fakt, že používatelia na kontakt s knižnicou (objednávanie, rezervovanie dokumentov, predlžovanie výpožičiek) využívajú prístup cez web.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (ďalej len ŠVK BB)

je univerzálnou vedeckou knižnicou Slovenskej republiky so špecializovaným organizačným útvarom Literárnym a hudobným múzeom je kultúrnou, informačnou, zberateľskou, vedeckou, vzdelávacou inštitúciou v oblasti knižničnej, bibliografickej, literárnej a hudobno-múzejnej a vydavateľskej činnosti. Fond knižnice v r. 2007 obsahoval 1 674 286 kn. j. (v r. 2006 -

1 667 176). V roku 2007 rozšírila svoj fond o 12 804 kn. j. (v r. 2006 -13 801), z toho povinné výtlačky tvorili 4 835 kn. j. (v r. 2006 -5 647) a prírastok kúpou 3 937 kn. j. (v r. 2006 3 299). Poskytla 335 932 výpožičiek (v r. 2006 -393 080) pre 7 723 používateľov (v r. 2006 -7 547). Knižnicu navštívilo 126 770 návštevníkov (v r. 2006 -155 681). Pozitívnym je, že nastal nárast počtu registrovaných používateľov. Pokles nastal v počte návštevníkov, ktorý však ovplyvnil fakt, že rekonštrukciou prechádzala Lazovná ulica (odtiaľ je hlavný vstup do budovy) a vstupné priestory knižnice. Stúpajúcu tendenciu majú on-line služby knižnice cez internet. Knižnica v rámci svojej edičnej činnosti vydala 14 titulov. Používateľom bolo k dispozícii 13 špecializovaných študovní a pracovisko pre slabozrakých a nevidiacich. Bezodplatným prevodom získali kvalitnú ruskú literatúru v počte 535 zv. kníh a 10 CD v hodnote cca 801 tis. Sk ako výstup v rámci deblokácie ruského dlhu. V roku 2007 ukončili retrospektívne bibliografické spracovanie CD z fondu knižnice vrátane spracovaných záznamoch o exemplároch, ktorý realizovali ako v rámci plánu činnosti, tak aj na základe vyhláseného interného grantu. Knižnica v rámci rozvoja knižnice ako multikultúrneho a multifunkčného centra prevádzkuje Galériu v podkroví, vzdelávacie centra a priestorov na kultúrno-spoločenské aktivity s prednáškovou a počítačovou miestnosťou a Divadlo 44 D. V rámci realizácie projektu knižnično-informačného systému 3. generácie (KIS3G) koordinovala a metodicky usmerňovala správu seriálov v celoslovenskej databáze a školili modul Správa seriálov. Pokračovali v riešení čiastkových výskumných úloh v rámci realizácie výskumnej úlohy Dejiny knižnej kultúry na Slovensku pasportizáciou tlačí 16. -17. storočia na území mesta, výskumom tlačí 16.- 28. storočia z územia Švajčiarska zachovaných na území mesta. ŠVK BB bola v priebehu roka 2007 poverená organizačným zabezpečením a realizáciou prvej a úspešnej prezentácie Slovenskej republiky na medzinárodnom festivale knižníc a vydavateľov BibliObraz 2007 v dňoch 9.-11. 10. 2007 v Moskve.

V priebehu roka sa stala partnerom pri realizácii projektu Vytvorenia siete s informačným zabezpečením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc, vrátane ich modernizácie financovaných zo štrukturálnych fondov z SOP Priemysel a služby. Výsledkom projektu bude zlepšenie služieb podnikateľom vytvorením samostatného plne vybaveného informačného centra pre podnikateľov mesta a kraja. Literárne a hudobné múzeum ako organizačná súčasť knižnice na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďuje, zhodnocuje a odborne spracováva zbierkové predmety ako súčasť kultúrneho dedičstva. Múzeum je zamerané na literárny a hudobný život na Slovensku, dokumentáciu výroby a uplatňovanie ľudových hudobných nástrojov a bábkarské tradície na území Slovenska. Komisia na tvorbu zbierok v roku 2007 schválila nadobudnutie 739 jd/746 ks nových zbierok (v r. 2006: 560 jd/560 ks). Všetky novo nadobudnuté zbierky boli spracované v I. stupni evidencie, pričom múzeum pokračovalo v retrospektívnom spracovaní starších zbierok v systéme ESEZ. V II. stupňovej evidencii bolo spracovaných 957 jd/957 ks zbierkových predmetov (v roku 2006 805jd/805 ks). Realizovali revíziu zbierkového fondu počas roka podľa plánu v počte 13 598 ks zbierok (v roku 2006 - 7604 jd/10 323 ks). Múzeum zabezpečovalo počas roka prevádzku v piatich expozíciách: v Pamätnom dome J. G. Tajovského v Tajove, Pamätnej izbe Jozefa Murgaša v Tajove, a Pamätnej izbe Pavla Tonkoviča v Podkoniciach a v expozíciách Múzeum - domov múz v Banskej Bystrici a Ľudové hudobné nástroje na Slovensku. Expozície LHM spolu navštívilo 9053 návštevníkov (v r. 2006 -13 835).

Na základe grantu z Nadácie SPP múzeum začalo realizovať projekt: Otvorený priestor pre znevýhodnené skupiny občanov, v rámci ktorého realizovali 16 podujatí pre 240 účastníkov (tvorivé dielne, aktívne zložky terapie v expozíciách, poznávacie exkurzie a pod.).

Štátna vedecká knižnica v Košiciach (ďalej len ŠVK KE)

ako univerzálna vedecká knižnica je kultúrnou, informačnou, vedeckou a vzdelávacou inštitúciou v oblasti knižničnej, bibliografickej, vedecko-výskumnej a kultúrno-vzdelávacej

činnosti. Knižničný fond v roku 2007 obsahoval 2 518 751 kn. j. (v r. 2006 - 2 503 739). V roku 2007 knižnica rozšírila svoj fond o 15 629 kn. j. (v r. 2006 -17 430), z toho povinné výtlačky tvorili 5 281 kn. j. (v r. 2006 -5 204), dar 4 787 kn. j. (v r. 2006 -6 846) a kúpou získali 4 901 kn. j. (v r. 2006 - 4 683). Knižnica poskytla 698 540 výpožičiek (v r. 2006 - 903 759) pre 10 171 registrovaných používateľov (v r. 2006 -9 244). ŠVK KE navštívilo 229 428 návštevníkov (v r. 2006 - 398 536), ktorí využívali aj služby 8 špecializovaných študovní a 1 čítárne. V rámci svojej edičnej činnosti vydala v roku 2007 5 titulov (v r. 2006 - 6). Rastie aj počet používateľov využívajúcich e-služby knižnice. Pokles počtu kn. j. pri nadobúdaní knižničného fondu bolo spôsobené nižším počtom knižničných jednotiek získaných inou formou ako kúpou, a tú nie je možné dopredu predvídať alebo ju ináč ovplyvňovať. ŠVK KE získala darom hodnotné tituly z British Council (pre Britské centrum), Amerického veľvyslanectva (pre Info USA) a bezodplatným prevodom získali kvalitnú ruskú literatúru v počte 279 zv. kníh ako výstup z deblokácie ruského dlhu, publikácie získané v rámci projektu 100 kníh od Tatrabanky. V rámci ochrany fondov, predovšetkým historických fondov, zabezpečuje v ŠVK KE konzervátorské a reštaurátorské pracovisko, ktoré vykonáva pravidelnú analýzu historických fondov a na základe jej výsledkov vykonáva konzervovanie a reštaurovanie najviac ohrozených starých tlačí. Knižnica v priebehu roka celkovo zreštaurovala 9 historických tlačí a 1 398 listov prešlo dezinfekčným kúpeľom. ŠVK KE sa prezentuje verejnosti tiež prostredníctvom kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí. V roku 2006 zorganizovali 5 seminárov, 4 videokonferencie a 186 menších podujatí. Bolo jej poskytnutých 1,6 mil. na pokračovanie projektu zriadenia reštaurátorskej a konzervátorskej dielne -ochrana starých tlačí. V oblasti plnenia úloh na úseku bibliografie knižnica pokračovala v riešení čiastkových úloh výskumnej úlohy Dejiny knižnej kultúry na Slovensku - spracovania tlačí 16. storočia, budovanie databázy tlačí 17. a 18. storočia neslovacikálneho charakteru, spracovanie Bibliografie článkov z inorečovných novín a časopisov vychádzajúcich na Slovensku v r. 1901-1918. ŠVK KE sa v priebehu roka stala partnerom pri realizácii projektu Vytvorenia siete s informačným zabezpečením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc, vrátane ich modernizácie financovaným zo štrukturálnych fondov z SOP Priemysel a služby. Výsledkom projektu bude zlepšenie služieb podnikateľom vytvorením samostatného plne vybaveného informačného centra pre podnikateľov mesta a kraja.

Štátna vedecká knižnica v Prešove (ďalej len ŠVK PO)

je univerzálna vedecká knižnica s univerzálnym knižničným fondom, ktorý v r. 2007 obsahoval 490 099 kn. j. (v r. 2006 -482 303). V roku 2007 rozšírila svoj fond o 8 500 kn. j. (v r. 2006 - 9 726), z toho povinné výtlačky tvorili 4 027 kn. j. (v r. 2006 - 4 434), ako dar získali 929 kn. j. (v r. 2006 -912) a kúpou nadobudli 3 227 kn. j. (v roku 2006 - 4 215 kn. j.). V roku 2007 poskytla 231 273 výpožičiek (v r. 2006 -213 338) pre 7 068 registrovaných používateľov (v r. 2006 - 6 077) a navštívilo ju 214 927 návštevníkov (v r. 2006 -182 278). ŠVK PO v rámci svojej edičnej činnosti vydala 6 titulov (v r. 2006 - 4). Prezenčné knižnično-informačné služby poskytuje v 5 študovniach. Pokles prírastku kn. j. súvisel s rastúcou priemernou nákupnou cenou knihy a nedostatkom finančných prostriedkov pridelených na nákup knižničného fondu. Pre ŠVK PO boli v priebehu roka dopracované ďalšie knižničné agendy a realizovaná ich rutinná prevádzka v knižnično-informačnom systéme Virtua. V priebehu roka 2008 bude systém aplikovaný na historické tlače. Osobitnú pozornosť venovali spolupráci v oblasti kooperatívnej katalogizácie, tvorbe autorít v systéme VIRTUA; spolupráci pri budovaní článkovej databázy spracovávaním rusínskej a ukrajinskej bibliografie; koordinácii bibliografie vedného odboru slavistika a spracovaniu historických tlačí 16. storočia vo fonde Eparchiálnej knižnice a v knižnici rímsko-katolíckeho farského úradu. V roku 2007 ŠVK PO zrealizovala rozsiahlu retrospektívnu akvizíciu literatúry pre slovanskú študovňu. Pre tento účel bolo doplnených a spracovaných spolu 824 kn. j. vo všetkých slovanských jazykoch. Väčšina je na Slovensku

jedinečným titulom a nachádza sa iba vo fonde ŠVK PO. V priebehu roka sa stala ŠVK PO partnerom pri realizácii projektu Vytvorenia siete s informačným zabezpečením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc, vrátane ich modernizácie financovaným zo štrukturálnych fondov z SOP Priemysel a služby. Výsledkom projektu bude zlepšenie služieb podnikateľom vytvorením samostatného plne vybaveného informačného centra pre podnikateľov mesta a kraja.

Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči (ďalej len SKN)

je špeciálna knižnica, ktorej hlavným účelom a predmetom činnosti je pôsobnosť v oblasti šírenia informácií nevidiacim a slabozrakým občanom SR prostredníctvom komplexných knižnično-informačných služieb, spracovania, výroby, vydania, distribúcie a požičiavania dokumentov vo formách prístupných vnímaniu nevidiacich a slabozrakých používateľov (Braillovo písmo, tlač so zväčšeným typom písma, zvukové nahrávky, digitalizácia textov a reliéfná grafika). Knižničný fond tvoril v roku 2007 celkovo 37 152 kn. j. vo všetkých formách vnímania pre nevidiacich a slabozrakých. V knižnično - informačnej oblasti zaznamenala SKN celkový prírastok knižničného fondu 2 560 kn. j. - 484 titulov (v roku 2006 -2 787 kn. j. - 842 titulov), z toho zvukové dokumenty tvorili 2 031 kn. j. -299 titulov (v roku 2006 -2 272 kn. j. - 493 titulov) a Braillové dokumenty 337 kn. j. -185 titulov (v roku 2006 -515 kn. j. -349 titulov). V roku 2007 SKN registrovala 1 548 používateľov (v r. 2006 -1 640), počet výpožičiek dosiahol 37 722 kn. j., čo je oproti roku 2006 o 530 výpožičiek menej. Návštevnosť bola 5 513 návštevníkov (v r. 2005 -5500). Pokles niektorých ukazovateľov súvisel s opravou strechy v centrálnom výpožičnom oddelení na konci roka a vysoký prírastok kn. j. v roku 2006 oproti roku 2007 bol získaný darom a povinným výtlakom, čo je spôsob nadobudnutia, ktorý nie je možné ovplyvniť. Z celkového počtu zvukových dokumentov bolo v systéme DAISY spracovaných 8 titulov a knižnica na základe dobrého ohlasu od čitateľov pokračovala s digitalizáciou zvukových kníh vo formáte MP3, pričom takto bolo spracovaných tiež 113 titulov. V priebehu roka SKN pristúpila k zdigitalizovaniu každej novej zvukovej knihy vo formáte MP3, prešla na digitálny formát aj v oblasti obnovy archívu zvukových kníh a zvýšila počet kópií zvukových kníh na CD z 3 na 5 za účelom potupného prechodu z magnetofónových kaziet na CD. V roku 2007 vydávali 17 titulov periodík v Braillovom písme, vo zvukovom vyhotovení, vo zväčšenej čiernotlačí a v elektronickej podobe (na disketách, CD a zasielané e-mailom). Počet abonentov vydávaných periodík, ale aj kalendárov sa v priebehu roka 2007 stabilizoval na 756, pričom viacerí abonenti odoberajú viaceré časopisy. Rastie záujem predovšetkým o zvukové časopisy a periodiká poskytované e-mailom alebo na disketách, resp. CD. V roku 2007 SKN realizovala projekt Digitálnej knižnice, ktorý umožňuje čitateľom sťahovať si zvukové knihy priamo z web - stránky knižnice pri dodržaní autorských práv. Do tohto systému bolo zaregistrovaných 230 používateľov, ktorí mali možnosť si vypočuť 100 zvukových kníh. Archív časopisov bol rozšírený o zvukové tituly z rokov 2004-2006. Knižnično-informačné služby poskytovali aj formou zásielok a donášky kníh domov pre levočských používateľov a prostredníctvom absenčných výpožičiek a zásielkovej služby v 30 oddeleniach pre nevidiacich a slabozrakých používateľov pri verejných knižniciach v SR. V roku 2007 bolo týmto oddeleniam dodaných cestou cirkulačných súborov 4 272 titulov, čo je oproti roku 2006 o 482 titulov viac.

Múzeá a galérie

MK SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť múzeí a galérií. Múzeá a galérie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva patria medzi vrcholné zbierkotvorné inštitúcie, ktorých poslaním je nadobúdať, odborné spravovať, prezentovať a ochraňovať zbierkové predmety tvoriace významnú súčasť kultúrneho dedičstva.

Slovenské národné múzeum (ďalej len SNM)

je vrcholná zbierkotvorná, vedeckovýskumná a kultúrno-vzdelávacia múzejná inštitúcia Slovenskej republiky. Aj v roku 2007 zabezpečovalo SNM základné múzejné činnosti spojené s odbornou správou zbierkových predmetov t. j. nadobúdanie, odbornú evidenciu a ochranu zbierkových predmetov. Súčasne si ako ústredné metodické centrum pre múzejnú činnosť, plnila odbornometodické, informačné, koordinačné, štatistické vzdelávacie a konzultačné úlohy. Zabezpečované bolo odborné spracovávanie, komplexná ochrana a primerané sprístupňovanie zbierkových predmetov verejnosti prostredníctvom stálych expozícií, výstav, vedeckovýskumnej činnosti, publikačnej a edičnej činnosti. V porovnaní s rokom 2006 došlo k zmene počtu špecializovaných múzeí SNM. Rozhodnutím MK SR č. MK 5631/2006-10/21651 zo dňa 11. decembra 2006 zriadené, s účinnosťou od 1. januára 2007, Múzeum rusínskej kultúry v Prešove.

SNM v roku 2007 nadobudlo celkovo 87 826 ks zbierkových predmetov, z toho kúpou 17 770 ks, vlastným zberom 67 165 ks zbierkových predmetov, darom 2 881 zbierkových predmetov. V odbornej evidencii (katalogizácia zbierkových predmetov) vzrástol počet kusov skatalogizovaných zbierkových predmetov na 3 708 193 ks z celkového počtu 3 746 979 ks zbierkových predmetov. SNM pokračovalo aj v roku 2007 v realizácii projektu CEMUZ - v elektronickom spracovaní odbornej evidencie zbierkového fondu SNM a vo vytváraní centrálnej databázy zbierkových predmetov múzeí na Slovensku. V roku 2007 bolo v SNM ošetrovaných (t.j. reštaurovaných, konzervovaných, preparovaných) celkovo 16 797 ks zbierkových predmetov, z toho dodávateľsky 83 ks zbierkových predmetov. SNM ako jedno z vedeckovýskumných pracovísk riešilo v roku 2007 154 vedecko-výskumných úloh. Realizácia vedeckovýskumnej činnosti SNM je determinovaná úsilím dopĺňať zbierkový fond vlastnou vedeckovýskumnou činnosťou, ako aj snahou vedecky zhodnocovať zbierkový fond múzea ako pramennú databázu pre poznávanie dejinných udalostí, historicko-spoločenského a kultúrneho vývoja Slovenska a špecifik prírody Slovenska. Prioritnou v oblasti expozičnej činnosti SNM v roku 2007 bolo predovšetkým udržiavanie dobrého technického stavu existujúcich expozícií, spojených so skvalitňovaním služieb pre verejnosť. Začiatkom roka bola otvorená dlhodobá výstava s charakterom expozície *Najstaršie dejiny Slovenska*, ktorú realizovalo SNM - Archeologické múzeum vo výstavnom pavilóne Podhradie. V správe SNM bolo v roku 2007 celkovo 65 expozícií (45 spoločenskovedných, 7 prírodovedných, 2 expozície v prírode, 6 pamätných izieb a 5 hradných expozícií). Hlavné úsilie SNM v oblasti výstavnej činnosti bolo v roku 2007 zamerané na zatraktívnenie bratislavského výstavného pavilónu Podhradie spojené s úsilím dostať tento priestor do povedomia verejnosti ponukou príťažlivých výstav (napr. výstava *Pod'te sa pozrieť do vnútra*) Medzi najvýznamnejšie výstavné projekty v roku 2007 patrili: *I. Bizmayer - Čarovný svet (z) hlíny, Život bobra, Veľká cesta za zlatým rúnom, Nikola Tesla - človek, ktorý rozsvietil svet, Poklady mincí na Slovensku, Vône a chute Slovenska, Slovensko v 16. -19. stor., Desatoro o fujare, Atentát - Operácia Anthropoid*, výstava *Jaroslav Ježek - Život je len náhoda*, atď.. Celkovo bolo v roku 2007 realizovaných 215 výstav. V rámci kultúrno-vzdelávacej, resp. inej prezentačnej činnosti pokračovalo múzeum aj v roku 2007 v úspešnom projekte *Škola v múzeu* (projekt bol spojený s vydaním úspešných didaktických materiálov k výstavám a niektorým expozíciám). Realizované boli aj už tradičné prezentačné podujatia ako napríklad *Už sa fašiang kráti, Dnes tovariš, zajtra majster* v Múzeu slovenskej dediny v Martine, *Šľachtické Vianoce* v Múzeu Bojnice, *Bábkarský festival* v Múzeu bábkarských kultúr a hračiek atď. K mimoriadne úspešným podujatiam roku 2007 patrilo podujatie *Noc múzeí a galérií*, ktoré bolo realizované pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí. V roku 2007 bolo zorganizovaných celkovo 2 145 prezentačných podujatí (prednášky, besedy, vyučovacie hodiny pre školy a besedy, špecializované prezentačné podujatia). V rámci edičnej činnosti SNM bolo v roku 2007 vydaných 135 titulov - medzi najvýznamnejšie patrili zborníky vydané jednotlivými špecializovanými múzeami SNM (napr. *SNM - Etnografia, Archeológia*,

Prírodné vedy, Vedecký zborník Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, ...), ako i ďalšie vydanie dokumentov a memoárov spojených s holokaustom na Slovensku (*Acta Judaica Slovaca 12*), publikácia metodického charakteru *Mobilita zbierok*, atď.. V roku 2007 navštívilo expozície, výstavy a iné prezentačné podujatia SNM 1 191 577 návštevníkov a výnosy zo vstupného dosiahli výšku 68 384 900,- Sk.

Slovenské technické múzeum (ďalej len STM)

Špecializované múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dejín techniky a exaktných vied, zabezpečovalo v roku 2007 úlohy vo všetkých oblastiach svojej činnosti v súlade s hlavným poslaním a predmetom činnosti múzea definovanými v Zriaďovacej listine Slovenského technického múzea. Aj v priebehu roka 2007 STM sústreďovalo pozornosť na vykonávanie základných múzejných činností spojených s odbornou správou zbierok (akvizícia, odborná evidencia zbierkových predmetov a ich ochrana). V roku 2007 získalo svojho zbierkového fondu 162 ks zbierkových predmetov (157 evidenčných jednotiek). Systematicky realizovalo odborné spracovávanie zbierkových predmetov formou prvostupňovej a druhostupňovej evidencie. V rámci ochrany zbierkových predmetov bolo konzervátorským a reštaurátorským pracoviskom STM komplexne odborne ošetrených 80 ks zbierkových predmetov. Celkovo bolo ošetrených 1462 ks zbierkových predmetov. V minulom roku pribudla STM k 24 stálym expozíciám (23 spoločensko-vedných expozícií, 1 expozícia v prírode) aj expozícia Múzea kinematografickej techniky rodiny Schusterovej v Medzeve (sprístupnená v novembri 2007). V rámci výstavnej činnosti STM bolo v roku 2007 zrealizovaných celkovo 31 výstav (napr. *Slovenské technické múzeum jubiluje, Vivat modely, Johannes Gutenberg - zakladateľ kníhtlačiarskeho remesla a staršie tlače vo fondoch STM, Kozmické počasie a Európa -SWEETS 2007, ...*). Expozície, výstavy a iné prezentačné podujatia STM (napr. podujatia k *Medzinárodnému dňu planetárií, k Noci múzeí, RetroAir, medzinárodná konferencia k 200. výročiu narodenia J. M. Petzvala*, atď.) navštívilo 79 987 návštevníkov. V priebehu roka bolo riešených 7 vedecko-výskumných úloh zameraných na dokumentáciu zbierkových fondov dejín vedy, výroby a techniky v múzeách na Slovensku. V rámci edičnej činnosti boli vydané 4 tituly (zborník *Slovenské technické múzeum 1947 - 2007*, katalóg *Osobnosti vedy a techniky na Slovensku* a drobná tlač k vlastným výstavám *Vivat modely!, Johannes Gutenberg - zakladateľ kníhtlačiarskeho remesla*).

Múzeum Slovenského národného povstania (ďalej len MSNP)

je celoslovenskou ústrednou špecializovanou múzejnou, vedeckou, odbornou a informačnou organizáciou so špecializovaným verejným archívom, ktorá cieľavedome zhromažďuje, ochraňuje, vedecky, odborne spracúva, využíva a sprístupňuje dokumenty múzejnej, archívnej a galerijnej hodnoty so vzťahom k dejinám slovenskej spoločnosti v rokoch 1938-1945. V roku 2007 pribudlo do zbierok MSNP 758 ks múzejných a archívnych zbierkových predmetov a v rámci odbornej správy zbierok bolo v chronologickej evidencii spracovaných 758 ks múzejných a archívnych zbierok. Z uvedeného počtu bolo 54 ks múzejných zbierkových predmetov a 704 ks archívnych materiálov. Skatalogizovaných bolo 638 ks zbierkových predmetov a archívnych zbierok získaných do zbierkového fondu v roku 2006. V rámci ochrany zbierkových predmetov bolo nakonzervovaných a zreštaurovaných 675 ks zbierkových predmetov a archívnych zbierok (materiál kov, drevo, koža, papier a textil). Medzi základné činnosti MSNP patrila aj v roku 2007 vedecko-výskumná činnosť. Odborní pracovníci múzea riešili v hodnotenom období 17 vedecko-výskumných úloh (napr. *Banderovci na Slovensku v r. 1945 -1947, Demokratická strana v rokoch 1944-48, Gen. J. Nosko, vo fondoch a zbierkach Archívu Múzea SNP, osobný fond, ...*), pričom vedecko-výskumná činnosť bola rozšírená aj o výskum v ruských archívoch: FSB, MZV Ruskej federácie, Vojenský archív v Podolsku, Ústredný vojenský archív v Moskve. V rámci vzdelávacích, kultúrno - prezentačných aktivít

MSNP realizovalo v roku 2007 celkovo 110 podujatí (medzi najvýznamnejšie podujatia patrili: odborný seminár k 100. výročiu narodenia generálporučíka Júliusa Nosku, odhalenie pamätníka obetiam fašistických represálií v NKP Kalište spojené so sprístupnením novej expozície v zrekonštruovaných vypálených domoch, oslavy výročia Slovenského národného povstania). Zároveň boli v priebehu celého roka organizované prednášky, besedy pre študentov stredných škôl, vyučovacie hodiny pre žiakov a študentov základných a stredných škôl, ako aj rôzne iné špecializované podujatia, ktorých cieľom bolo pritiahnúť do múzea rôzne kategórie návštevníkov a podnecovať ich záujem o dianie v múzeu. MSNP má 6 stálych expozícií a v roku 2007 pripravilo a sprístupnilo celkom 60 výstav (z toho: 11 nových vlastných výstav, 38 repríz vlastných výstav a 11 prevzatých výstav). Medzi najvýznamnejšie výstavné projekty patrili: *Projekt Vagón, Generálporučík Július Nosko, Milníky obratu -Stalingrad, Slovenské národné povstanie 1944* atď.. V rámci edičnej činnosti vydalo publikáciu „Sprievodca expozíciou Národná kultúrna pamiatka Kalište“. Múzeum svoje akcie - predovšetkým Projekt Vagón ale aj iné prezentovalo vydaním letákov, plagátov, billboardov a predovšetkým pozvánok a katalógov. Návštevnosť expozícií, výstav a ostatných prezentačných podujatí predstavuje za rok 2007 celkom 343 242 osôb, vrátane 138 640 návštevníkov, ktorí navštívili Slovenskú národnú expozíciu v Štátnom múzeu Auschwitz-Birkenau v Osvienčime a 100 290 návštevníkov výstav.

Slovenská národná galéria (ďalej len SNG)

ako vrcholná štátna zberateľská, vedecko-výskumná, metodická a kultúrno-výchovná inštitúcia v galerijnej oblasti rozvíjala činnosť v roku 2007 v súlade so schváleným Plánom hlavných úloh a činností na rok 2007. Začiatok roka bol v znamení dvoch reprezentačných výstav: *Bludní Holanďania. Majstrovské diela nizozemského umenia na Slovensku* a *Aleš Votava (1962–2001)*, ku ktorým boli vydané knižné publikácie. Obidve výstavy vzbudili veľký záujem odbornej i laickej verejnosti, I. Rusina získal za prvý projekt Cenu ministra kultúry SR. Nasledovali pôvodné tituly SNG, monografia *Milana Bočkaya -Delfín v lese alebo chvála paradoxu*, mapujúca súborné dielo významného predstaviteľa slovenského súčasného maliarstva od konca 70. rokov 20. storočia po súčasnosť. V spolupráci s British Councilom uviedla SNG výstavu grafického diela *Davida Hockneyho Slová & Obrazy*. Zbierka starého umenia SNG predstavila výstavu *100 talianskych kresieb 17. storočia* zo zbierok vedeckej knižnice v Olomouci. V júni 2007 sa uskutočnil v spolupráci so SNM ďalší ročník periodickej prehliadky Trienále *INSITA 07*. V rámci Mesiaca fotografie SNG uviedla výskumný projekt *Stratený čas? Slovensko v dokumentárnej fotografii 1969 -1989*, ktorý priniesol vizuálne atraktívnu a relatívne komplexnú vizuálnu informáciu o spoločenskom dianí na Slovensku medzi rokmi 1969 -1989 a stretol sa s veľkým záujmom verejnosti. Na záver roka SNG predstavila výstavu *Návrat Štefana Schwartza*, ktorá bola výberovou prezentáciou zdokumentovaného a spracovaného daru Viery Schwartzovej, k výstave bola pripravená a vydaná monografia umelca. Pokračoval projekt *Reštaurované dielo* zo zbierok SNG. V roku 2007 navštívilo SNG a jej vysunuté pracoviská spolu 85 870 návštevníkov. V júni sa uskutočnil mimoriadny záchranný nákup dvoch diel starého umenia. Do zbierky gotického umenia SNG získala vzácne diela: *Románsku tróniacu madonu s dieťaťom* (okolo 1280) a *Snímanie z kríža* (okolo 1500). Celkovo v roku 2007 SNG nadobudla (kúpou a darom) 285 zbierkových predmetov, čím boli obohatené Zbierky starého umenia a Zbierky moderného a súčasného umenia a fotografie a Zbierky úžitkového umenia, dizajnu a architektúry. Činnosť reštaurátorských ateliérov v roku 2007 bola po dlhšom čase zameraná predovšetkým na plánované kompletne reštaurovanie, nezávislé na výstavných projektoch SNG. V spolupráci so zahraničnými inštitúciami, kultúrnymi inštitútmi a veľvyslanectvami SR pripravila SNG viaceré výstavné projekty. Okrem podielu na príprave Bienále v Benátkach, SNG participovala na projektoch Europalia v Bruseli, Európa - Rusko - Európa v Moskve, na výstavách k 50. výročiu Rímskych zmlúv a Andy Warhol „Io Slovacco“ v Ríme. Zo zahraničných prezentácií slovenského umenia treba tiež spomenúť výstavu diel

Martina Benku vo Forlí, v Padove a Varšavských Lazienkach. SNG pripravila aj dva úspešné tituly v Moravskej galérii v Brne: Slovenský mýtus -Obraz Slovenska v umení 20. storočia a Andy Warhol -Slovenská lekcia. Galerijné informačné centrum (GIC) pokračovalo v rozvoji strategického *Projektu Centrálna evidencia diel výtvarného umenia (CEDVU) - Informačný systém pre zbierkotvorné galérie*, ktorý je zameraný na informatizáciu, digitalizáciu, archiváciu a prezentáciu zbierok, fondov, činností SNG a zbierkotvorných galérií v SR. Pokračovala spolupráca s galériami a múzeami pri dopĺňaní a revidovaní informačných záznamov v centrálnej databáze a dokumentačných kariet v centrálnom katalógu zbierok výtvarného umenia. V roku 2007 pribudlo do centrálnej databázy 1602 nových dokumentačných záznamov diel výtvarného umenia zo zbierok SNG a galérií v SR. Činnosť GIC sa sústredila na testovanie a pripomienkovanie 1. verzie SW CEDVU 2006, uskutočnila sa migrácia údajov z pôvodného systému do nového. Realizovali sa školenia odborných pracovníkov SNG na prácu s novým softvérom. Projekt bol prezentovaný na medzinárodných konferenciách ITAPA (Bratislava) a „Archívy, knižnice a múzeá v digitálnom svete“ (Praha). Rozpracovali sa podklady pre ďalšie pripravované moduly softvéru: akvizícia, správa zbierok a depozitárov, evidencia výpožičiek, modul pre reštaurovanie. Výrazne sa pokročilo v masívnej digitalizácii zbierkových predmetov SNG (v roku 2007 sa zdigitalizovalo 4104 objektov). Pripravila sa metodika a vytvorili sa podmienky na uchovávanie digitálneho obsahu v SNG. Spracúvali a sprístupňovali sa fondy a zbierky Archívu výtvarného umenia a Umenovednej knižnice. Komunikačné centrum komplexne zabezpečovalo edičné, propagačné výstupy, sprievodné aktivity k výstavám v roku 2007, dôraz bol položený na programové a marketingové zabezpečenie *Noci múzeí a galérií*. Pokračovala spolupráca so strategickými a stálymi partnermi SNG. Naďalej sa kládol dôraz na prácu s mládežou, výchovno-vzdelávacie, tvorivé a animačné podujatia, rozšírenie ponuky pre verejnosť, ako aj zabezpečovanie programov pre *Otvorený deň v múzeách a galériách SR*. SNG vydala ďalšiu *Ročenku -Galéria 2006*. Špeciálnym vydateľským činom bola príprava vydania *Denníkov Ladislava Mednyánszkeho* v spolupráci s MNG v Budapešti a vydateľstvom Kalligram. Vláda SR svojím uznesením č. 284 z 21. 3. 2007 schválila návrh *Nového projektu rekonštrukcie, modernizácie a dostavby areálu SNG v Bratislave*. Podľa schváleného materiálu sa mala stavba realizovať postupne v štyroch etapách. O ďalšom postupe rokovalo vedenie SNG s MK SR, z ktorých vyplynulo, že SNG zabezpečí racionalizáciu a optimalizáciu projektu rekonštrukcie areálu tak, aby sa v budúcnosti, podľa možnosti, neprekročili schválené investičné náklady stavby. V máji 2007 prekonzultovala SNG na MK SR prípravu a vypísanie súťaže na zhotoviteľa celej stavby, t.j. I. až IV. etapy v roku 2007. Po rokovaní s generálnym projektantom A-B.K.P.Š. SNG a MK SR bolo zo strany projektanta a SNG odporúčané - rozdeliť investičnú akciu na dve samostatné stavby: 1. stavba - zlúčiť I. etapu Premostenie s II. etapou Vodné kasárne; 2. stavba - zlúčiť III. etapu Depozitár so IV. etapou Administratívna budova. Po viacerých rokovaníach a po preskúmaní zmluvy medzi generálnym projektantom A-B.K.P.Š. a SNG vyvstalo, že projektová dokumentácia na celú stavbu mala byť ukončená v auguste 2007 a SNG tieto projektové práce neodôvodnene pozastavila. V tejto súvislosti došlo k zmene pôvodného zámeru - SNG obdržala písomné usmernenie SE MK SR o tom, že v zmysle zákona o verejnom obstarávaní nie je možné rozdeľovať predmet zákazky a realizovať dve stavby, ale jednu stavbu. SNG kontaktovala Architektov B.K.P.Š. a dodatkom k zmluve dohodla dopracovanie tendrovej projektovej dokumentácie pre 2. stavbu (III. a IV. etapa) do konca apríla 2008.

Osvetová činnosť a tradičná ľudová kultúra

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ďalej len ÚĽUV)

Aj v roku 2007 organizácia plnila všetky úlohy, ktoré jej vyplývajú z kontraktu, a to napr. vzdelávanie, kde sa organizácia orientuje na všetky vekové kategórie. Zámerom vzdelávania je

podporovať osobný záujem, odbornosť, tvorivosť, samostatnosť, manuálnu zručnosť a ďalšie súvisiace znalosti so zameraním na tradičné ľudové remeslo. Výkon vzdelávacích činností je zabezpečený celoročne, ich súčasťou sú aktivity, ako Kurzy Škôl remesiel ÚĽUV, tvorivé dielne pre školskú mládež, vzdelávanie výrobcov, lektorov a zamestnancov, tvorba metodiky vzdelávania. V rámci edičnej činnosti organizácia zabezpečila vydanie časopisu RUD - Remeslo, umenie, dizajn, v poradí už šiesty titul v edícii zborníkov zo sympózií remeselníkov, ktoré zachytávajú prednášky z konferencií s názvom Ľudové hudobné nástroje - výtvarné, technické, zvukové a interpretačné hodnoty. V edícii vzdelávacích brožúr ÚĽUV o základoch tradičných výrobných a technických bol v roku 2007 vydaný v poradí 16. titul - Jiří Halánek: Výroba z kože.

V roku 2007 bola internetová stránka ÚĽUV dôležitým kultúrnym výstupom a komunikačným médiom organizácie. V súlade so zameraním stránky ako verejného zdroja informácií používala organizácia webovú technológiu s využitím databáz a moderných štandardov internetovej komunikácie. V priebehu roku 2007 sa program Virtuálnej galérie intenzívne naplňoval dátami v režime off-line. Práce uskutočnené v roku 2007 sa týkali rozširovania počtu encyklopedických hesiel, obrazových dokumentov a profilov výrobcov. Rovnako sa uskutočnili nové vývojové práce, umožňujúce pružnejšiu správu obsahu virtuálnej galérie.

V Galérii ÚĽUV v Bratislave a vo výstavnej sieni Dizajn štúdio ÚĽUV na Dobrovičovej ul. v Bratislave sa v roku 2007 uskutočnilo niekoľko výstavných podujatí napr.: Výtvarné dimenzie drotárstva, Otlia Kopecká -Výšivky, sezóna 07, Pozor krehké, Underground form housewives a iné.

Národné osvetové centrum (ďalej len NOC)

je národná kultúrna ustanovizeň, vrcholná štátna inštitúcia v oblasti osvetovej a informačnej, vedecká a vzdelávacia inštitúcia v oblasti kultúry. V oblasti tradičnej kultúry a osvetovej činnosti realizuje NOC aktivity formou odborného poradenstva, metodickej pomoci, spracúvaním systémových koncepcií, iniciovaním celoštátnych programov v oblasti osvetovej činnosti, ako aj vypracúvaním projektov a spolupodíelaním sa na súťažných a prehliadkových aktivitách, významných celoštátnych podujatiach, odbornou garanciou celoštátnych súťaží záujmovej umeleckej činnosti, evidovaním, dokumentovaním, ochraňovaním a využívaním tradičnej ľudovej kultúry na osvetovú činnosť s prihliadnutím na špecifiká menšinových kultúr. V oblasti vzdelávania v kultúre realizuje úlohy projektovaním a realizovaním záujmového a voľnočasového vzdelávania ako súčasť celoživotného vzdelávania, realizovaním akreditovaných foriem vzdelávania v oblasti kultúry a neakreditovaných foriem (tvorivé dielne, tréningy, semináre, kurzy, školenia a iné) pre zamestnancov a dobrovoľných pracovníkov štátnej správy, samosprávy, tretieho a privátneho sektora, ako aj realizovaním profesijného vzdelávania v oblasti projektového manažovania kultúry, usmerňovaním subjektov a jednotlivcov v danej oblasti, odborným a organizačným zabezpečovaním kontinuálneho napojenia rezortného vzdelávania na priority vzdelávania prezentovaného EÚ najmä formou realizovania projektov zo štrukturálnych fondov. V oblasti edičnej činnosti zabezpečuje vydávanie teoretických a odbornometodických materiálov, repertoárových materiálov a notovín, vydáva odborné časopisy Javisko a Národná osвета s prílohou Tradícia a súčasnosť. NOC tiež spolupracuje so zahraničím, pripravuje a realizuje projekty vyplývajúce z kultúrnych dohôd s inými štátmi, bilaterálnych projektov, projektov V4 a EÚ a projektov vysielania a prijímania kolektívov a jednotlivcov z oblasti živej neprofesionálnej kultúry. Veľkú pozornosť venuje prezentačným aktivitám, sprístupňuje a prezentuje tvorivé výsledky v oblasti kultúry v priestore Domu umenia a Dvorany MK SR v polohe produkčného zabezpečenia prezentačných aktivít.

K najvýznamnejším podujatiam, na ktorých NOC participovalo v roku 2007 patrili najmä: Svetový festival a kongres neprofesionálneho filmu UNICA, jubilejný 85. ročník súťaží slovenských divadelných súborov s medzinárodnou účasťou Scénická žatva 2007 a festival Východná. Prioritou činnosti je aj participácia na príprave celoštátnych postupových súťaží

a prehliadok v oblasti tradičnej ľudovej kultúry a neprofesionálnej umeleckej tvorby napr.: prehliadka alternatívneho divadla Levoča 2007, prehliadka činoherného divadla Tlmačské činohranie, 16. ročník postupovej prehliadky súborov a sólistov divadla hraného dospelými pre deti Divadlo a deti, 36. ročník súťažnej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka, 53. ročník Hviezdoslavovho Kubína -umelecký prednes, 43. ročník medzinárodného festivalu poézie česko-slovenskej súťaže v umeleckom prednese, Literárny Zvolen -literárna tvorba, AMFO- amatérska fotografia, CINEAMA - amatérska tvorba a videotvorba, Oravská osmička - amatérsky film, Výtvarné spektrum- neprofesionálna výtvarná tvorba, Divertimento musicale - komorná a symfonická tvorba, Strunobranie a Folkfórum - hudobný festival folkových spevákov a hudobných skupín, Mládež spieva - mládežnícke spevácke zbory, celoštátna súťažná prehliadka sólistov tanečníkov s medzinárodnou účasťou Šaffova ostroha, festival hudobného folklóru, Pod Likavským hradom -prehliadka detských folklórnych súborov, celoštátna súťažná prehliadka malých dychových hudieb, celoštátna súťažná prehliadka všetkých dychových orchestrov Pádivého Trenčín a ďalšie. NOC zrealizovala projekt Prečo som na svete rád/rada - s protidrogovou tematikou podporený Protidrogovým fondom. Významnou prioritou NOC sú tiež vzdelávacie projekty podporené Európskym sociálnym fondom - Dištančné vzdelávanie v oblasti miestnej a regionálnej kultúry, Získavanie nových zručností v oblasti kultúry, Rozvoj zručností zamestnancov rezortu. Svoju činnosť zameriava i na prevenciu sociálno-patologických javov so špecifickým dôrazom na problematiku drog, závislostí a prevenciu kriminality v rozsahu zámerov a opatrení vyplývajúcich pre rezort kultúry. V roku 2007 zrealizovala i druhý ročník projektu Svedkovia minulosti zameraného na zvyšovanie historického kultúrneho povedomia občanov Slovenskej republiky. NOC pokračovalo vo vypracovávaní analýz, vytváraní databáz a spracúvaní podkladov do Registra kultúrnych aktivít. Zároveň rozvíjalo i výskumné aktivity zamerané na sociologický výskum kultúry a výskum ekonomiky kultúry. Na základe poverenia MK SR vypracovalo NOC v spolupráci so Zdužením miest a obcí Slovenska Analýzu stavu, nástrojov a trendov rozvoja miestnej a regionálnej kultúry. V roku 2007 sa realizovali aj viaceré metodické semináre a prípravné edičné práce, ktorých výstupom bude Encyklopédia scénického folklorizmu.

Slovenská ústredná hviezdáreň Hurbanovo (ďalej len SÚH)

ako historicky najstaršia a najvýznamnejšia inštitúcia vedecko-kultúrneho charakteru na Slovensku vykonávala činnosť zameranú na kultúrno-výchovnú a vzdelávaciu činnosť, edičnú činnosť, odbornú - pozorovateľskú a výskumnú činnosť, výrobnú - technickú činnosť, zabezpečovala aktivity a spoluprácu s partnerskými inštitúciami v zahraničí. V roku 2007 sa začala realizácia Múzeum Mikuláša Konkolyho Thege v Hurbanove, kde sa zabezpečovalo budovanie špecializovanej expozície astronómie na Slovensku s dôrazom na prezentáciu Mikuláša Konkolyho Thegeho, ako významnej osobnosti v dejinách vedy a techniky na Slovensku. Múzeum ako astronomické múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou je začlenené do organizačnej štruktúry SÚH v Hurbanove, ako jedno z oddelení hviezdárne. Boli zriadené knihy prírastkové, deponátov, výpožičiek a zápožičiek. Bol vypracovaný akvizičný plán, zriadená zbierkotvorná komisia, poradný zbor múzea. Realizácia expozície Múzea Mikuláša Konkoly-Thegeho sa do konca roka 2007 ukončila. V oblasti kultúrno-výchovnej a vzdelávacej činnosti v rámci planetária SÚH zorganizovala rôzne podujatia. V apríli 2007 sa uskutočnilo v priestoroch redakcie časopisu Kozmos vyhodnotenie súťaže Astrofoto 2007. Víťazné práce boli finančne ocenené. Aj v roku 2007 sa konala celoslovenská vedomostná súťaž Čo vieš o hviezdach a celoslovenská výtvarná súťaž Vesmír očami detí. Virtuálna výstava víťazných prác bola uverejnená na internetovej stránke SÚH. Astronomický krúžok *Astroklub* pri SÚH sa zišiel v roku 2007 23 krát. SÚH v spolupráci s firmou Deltas-Meade Púchov usporiadali v dňoch 25.-27.9.2007 v Púchove odborný seminár *Úplné zatmenie Slnka 2006 a 2008*. V kine Fontána v Piešťanoch sa konala Medzinárodná prehliadka filmov s astronomickou tematikou. Pri

zabezpečovaní podujatia SÚH spolupracovala s mestom Piešťany. V rámci publikačnej a edičnej činnosti okrem vydávania časopisu Kozmos a neperiodických publikácií boli zverejňované odborné i populárno-vedecké články. Boli vydané nasledovné publikácie: Astronomický kalendár 2008, Technika a prístroje pozemnej astronómie a Astronomická ročenka 2008.

Ochrana pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len PÚ SR)

ako orgán špecializovanej štátnej správy sa v roku 2007 sústredil predovšetkým na zabezpečenie výkonu štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, a to: vydávaním rozhodnutí, záväzných stanovísk, odborných vyjadrení a stanovísk k jednotlivým požiadavkám oprávnených osôb. V sledovanom období vydal PÚ SR celkovo 3234 rozhodnutí v 1. a 2. stupni výkonu štátnej správy, 4828 záväzných stanovísk a 10681 odborných vyjadrení a stanovísk. PÚ SR v spolupráci s krajskými pamiatkovými úradmi spracoval podklady pre Konceptiu ochrany pamiatkového fondu do roku 2013 vrátane návrhov na novelu pamiatkového zákona. Riešená bola problematika ochrany hnutelných archeologických nálezov a ich umiestňovania v múzeách. Ťažiskovou úlohou bola revízia Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR, revízia pamiatkových území, zameraná na ukončenie revízie pamiatkových zón a pamiatkových rezervácií ľudovej architektúry, vypracovanie návrhov a začatie konaní o vyhlásení ochranných pásiem NhNKP (25 rozpracovaných návrhov, z toho 7 ukončených konaní s právoplatným rozhodnutím) a vytypovaných pamiatkových území (7 rozpracovaných návrhov, z toho: 3 ukončené konania s právoplatným rozhodnutím), ako aj spracovávanie zásad ochrany pamiatkových území (22 spracovaných zásad, 17 zásad prerokovaných v Odborno-metodickej komisii PÚ SR). PÚ SR ďalej spracoval za rok 2007 51 návrhov na vyhlásenie, zrušenie, resp. zmeny vyhlásenia NKP. Ďalej ukončil realizáciu projektu *Celoslovenské zmapovanie a výskum vitráží*, ktorého výsledkom je odborná publikácia *Vitráže na Slovensku*. V oblasti ochrany lokalít Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, v oblasti prípravy nominačných projektov na ďalšie slovenské lokality sa činnosť PÚ SR zamerala najmä na ukončenie spoločného nominačného projektu s Českou republikou *Pamiatky Veľkej Moravy: Slovanské hradisko v Mikulčiciach - Kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch* a na prípravu nominačného projektu *Limes Romanus - rímske pamiatky na Slovensku*. Spoločný nominačný projekt s Českou republikou bol v mesiaci septembri 2007, po podpise ministrov kultúry, zaslaný Výboru svetového dedičstva UNESCO v Paríži. Naďalej prebieha spolupráca na medzinárodnom projekte *Pevnostný systém na sútoku riek Dunaja a Váhu v Komárne - Komárome*, ako aj návrhu zápisu do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO *Rozšírenie lokality Spišský hrad a pamiatky okolia Levoče o Dielo Majstra Pavla na Spiši*. PÚ SR pripravil vedeckú konferenciu *Technické zariadenia, európske technické normy a ochrana pamiatok*, pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatok a historických sídiel sa v priestoroch NKP Červený Kláštor - kláštor kartuziánov uskutočnilo sprístupnenie a odovzdanie interiéru kláštorného kostola do prehliadkovej trasy, v spolupráci s NPÚ Brno pripravilo PÚ SR vydanie zborníka *Monumentorum tutela/Ochrana pamiatok č. 18*. PÚ SR spolupracovalo s FA STU v Bratislave, Umenovedným ústavom SAV Bratislava, FiF UK v Bratislave, Archeologickým ústavom AV Českej republiky na príprave konferencií a riešení spoločných projektov. PÚ SR podpísal Dohodu o spolupráci s partnerskou organizáciou v Maďarsku na rok 2007.

Literatúra a knižná kultúra

Literárne informačné centrum (ďalej len LIC)

prezentovalo súčasnú slovenskú literatúru v zahraničí na profesionálnej úrovni, vytváralo podmienky na jej vydávanie a širšiu recepciu v zahraničí a v rámci štátnej propagácie

predstavovalo Slovensko ako kultúrne vyspelú modernú krajinu s bohatou históriou a literárnou tradíciou. Ťažisko dokumentačnej činnosti predstavuje tvorba a sprístupňovanie informácií prostredníctvom internetovej databázy, ktorá má v súčasnosti už neoceniteľný význam pre všetkých užívateľov z tejto oblasti. V roku 2007 LIC zabezpečilo národnú expozíciu SR na 6 medzinárodných knižných veľtrhoch: Salon du Livre v Paríži, knižný veľtrh v Londýne, veľtrh detských kníh v Bologni, veľtrh Svět knihy v Prahe, veľtrh v Solúne/Thessalonikách, MKV vo Frankfurte nad Mohanom. Na každom z uvedených veľtrhoch sa konali aj samostatné akcie, sprievodné podujatia, komponované pásma, literárno-hudobné večery, autorské čítania, za aktívnej účasti slovenských autorov. Systém podpory prekladov a vydávania diel slovenských autorov v zahraničí SLOLIA sprístupňuje najlepšie diela slovenskej literatúry európskej čitateľskej verejnosti a oboznamuje ich so slovenskou literárnou tvorbou. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím narastá počet vydavateľov a prekladateľov, ktorí sa uchádzajú o tento druh dotácie. V roku 2007 bolo realizovaných 17 nových prekladových projektov, medzi nimi sú diela: Rudolf Sloboda: Rozum, Anton Hykisch: Čas majstrov, Juraj Špitzer: Nechcel som byť žid, Milan Ferko: Matúš Čák Trenčiansky, Milo Urban: Za vyšným mlynom, Peter Jaroš: Horúce S(nehy2) a ďalšie. Zahraniční vydavatelia pripravili a vydali preklady významných slovenských prozaikov a básnikov v 10 cudzích jazykoch (po anglicky, arabsky, francúzsky, maďarsky, nemecky, poľsky, rumunsky, slovincky, srbsky). V roku 2007 sa podarilo zrealizovať mnoho literárnych akcií v zahraničí, ako napr.: podujatie Transeuropaexpres, tretí ročník stretnutia európskych umelcov a intelektuálov za účasti európskych architektov, spisovateľov a urbanistov v Ríme, dve autorské vystúpenia významného slovenského spisovateľa, publicistu, prekladateľa, politika a diplomata Antona Hykisha vo Viedni v spolupráci so Slovenským inštitútom, na ktorého pôde sa pripravila aj prezentácia časopisu PODIUM a boli predstavené slovenské autorky a s vybranými ukážkami z tvorby. Jozef Puškáš a Pavol Rankov reprezentovali Slovensko v Lipsku na fóre Malé jazyky - veľké literatúry. Pri príležitosti 80. výročia narodenia Miroslava Válka sa zúčastnil v Madride Ján Zambor na konferencii Rozmery poézie Miroslava Válka a predniesol hlavný referát s tým istým názvom. Podujatie sa konalo na Filologickej fakulte Univerzity Complutense Madrid v rámci VI. medzinárodného dňa slovenského jazyka a kultúry. Na 13. medzinárodnom festivale poézie v Janove aj na Firenzestate 2007 vo Florencii sa zúčastnil básnik Ján Litvák. V spolupráci s Honorárnym konzulátom SR v Stuttgarte a Mestskou knižnicou v Stuttgarte sa uskutočnili autorské čítanie dvoch význačných predstaviteľov súčasnej slovenskej poézie Mily Haugovej a Mariána Hatala pod názvom Mimo slov. K významným podujatiam v roku 2007 zaraďujeme Okrúhly stôl Literárne procesy dneška: Rusko - Slovensko za účasti štyroch významných predstaviteľov súčasnej ruskej literárnej scény: básnik Timur Kibirov (Zapojev), prozaik Jevgenij Popov a literárni kritici Sergej Čuprinin a Andrej Nemzer. Prehľad o súčasnej slovenskej próze, poézii, dráme, ako aj preklade poskytli Dana Kršáková, Radoslav Matejov, Eva Maliti-Fraňová a Mária Kusá. Na pracovnom seminári Čínsky knižný trh dnes, ktorý sa konal v Konfuciovom inštitúte pri Viedenskej univerzite sa predstavili možnosti prezentácie slovenskej literatúry. Ďalšie podujatia spojené s prezentáciou slovenskej literatúry sa konali v Londýne, Berlíne, Kremse, Madride, Barcelone, Granade, Prahe, Paríži, a pod.

LIC sa stalo hlavným organizátorom podujatí k storočnici Ladislava Hanusa, ktoré boli zaradené do kalendára kultúrnych výročí UNESCO na rok 2007 a realizovali sa s jeho podporou. Uskutočnili sa tri odborné konferencie pod názvami Ladislav Hanus - symbol slovenskej kultúrnosti, Prof. Ladislav Hanus - svedok storočia a Hanusov otvorený dialóg s kultúrou. Odborné príspevky konferencií boli zaradené do reprezentatívneho knižného zborníka, ktorý vyšiel pod názvom Ladislav Hanus 1907 -1994. Symbol slovenskej kultúrnosti. Ťažiskovými podujatiami, realizovanými pod záštitou a s finančným príspevom UNESCO, boli odborný seminár v Ríme pod názvom Ladislav Hanus, kňaz, filozof, esejista, ktorý sa konal pod záštitou kardinála Jozefa Tomka a ministra kultúry SR Mareka Maďariča a výstava v Univerzitetnej

knížnici v Bratislave. Na organizovaní konferencie sa podieľalo Veľvyslanectvo SR v Taliansku, Veľvyslanectvo SR pri Svätej stolici, Slovenský inštitút v Ríme, Pontificio Instituto Orientale a Pápežský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

V roku 2007 vyšla Literárna antológia V4, ktorá sa realizovala vďaka spoločnému rozhodnutiu ministrov kultúry krajín V4. Iniciátorom projektu bolo Maďarsko, hlavným editorom maďarský spisovateľ Pál Békés. Úspešná prezentácia za účasti zástupcov krajín V4 sa konala v októbri počas MKV vo Frankfurte na Bibliotéke 2007 v Bratislave. Antológia V4, je cenným a kvalitným prínosom k propagácii našej literatúry v zahraničí a LIC ju prezentovalo na slávnostnom odovzdávaní cien mladým autorom v rámci súťaže Jána Kollára v Prahe a na stretnutí zahraničných Slovákov v Budmericiach. Európska Premio Strega, nová iniciatíva Nadácie Marie a Goffreda Bellonciocov, založenej r. 1947, ktorá udeľuje najprestížnejšiu taliansku literárnu cenu Premio Strega umožnila aj dielam slovenských autorov, aby sa zapojili do tejto súťaže. Ťažiskom edičnej činnosti ostáva vydávanie periodík orientovaných najmä na dokumentáciu a propagáciu pôvodnej slovenskej literatúry doma i v zahraničí: Knižná revue, vrátane Spravodajcu LIC ktorý sa stal efektívnym informačným zdrojom najmä o možnostiach prenikania slovenskej literatúry do sveta, formách jej podpory a vydávania, ako aj o informačných aktivitách spojených s literárnym dňom na Slovensku. Slovak Literary Review, Slniečko. Vydávanie neperiodických publikácií sa orientuje na prierezové diela o slovenskej literatúre (príručky, syntetické pohľady na obdobia a problémy slovenskej literatúry a slovníky) v slovenčine s možnosťou jazykových mutácií a adaptácií (angličtina, francúzština, nemčina, španielčina, ruština), ktoré prispievajú k hlbšiemu poznaniu slovenskej literatúry a budú tvoriť základný informačný prameň aj pre odborníkov, záujemcov a propagátorov v zahraničí. V roku 2007 vyšli Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VIII. zv. Nový pohľad na svet, Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov II. zv. (druhé vydanie), Stanislav Šmatlák: Dejiny slovenskej literatúry I. -II. (4. upravené vydanie), František Štraus: Slovník poetiky, Ondrej Sliacky: Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež, Igor Hochel, Ladislav Čúzy, Zuzana Kákošová: Slovenská literatúra po roku 1989, Miloš Ferko: Dejiny slovenskej literárnej fantastiky, Peter Valček: Čítanie 2007, Ladislav Hanus (1904 -1994). Symbol slovenskej kultúrnosti.

Uskutočnil sa piaty ročník európskeho festivalu poézie, divadla a hudby Cap à l'Est, ktorý sa konal v Banskej Štiavnici a ďalších mestách a obciach pod záštitou ministra kultúry a Európskeho parlamentu. Tematicky bol venovaný 50. výročiu podpísania Rímskych zmlúv a niesol sa pod názvom Dajme dušu Európe. V programe boli diskusné fóra, stretnutia básnikov z 15 krajín, autorské čítania poézie, koncerty klasickej, folklórnej, tradičnej i modernej hudby, dokumentárne filmy či verejné diskusie.

Všetky aktivity Literárneho informačného centra smerujú k napĺňaniu prioritných zámerov a cieľov kultúrnej politiky pre oblasť literatúry a umeleckého prekladu a k vytváraniu porovnateľných výsledkov so zahraničím.

Ostatná činnosť v kultúre

Ústav pre vzťahy štátu a cirkví (ďalej len ÚVŠC)

plnil aj v roku 2007 svoje poslanie v rozsahu zodpovedajúcom odbornému potenciálu a naplni svojej činnosti, ktorou je predovšetkým informačno-dokumentačná, analyticko-konzultačná, prednášková a edičná činnosť v oblasti tradičnej a netradičnej religiozity. V rámci odbornej spolupráce sa ÚVŠC zamerával na kooperáciu na národnej a medzinárodnej úrovni s odborníkmi a inštitúciami relevantného zamerania – získavanie informácií, stanovísk, odborných materiálov a publikovateľných štúdií od odborníkov v SR i v zahraničí. Odborná spolupráca bola a je nevyhnutnou podmienkou pre získanie poznatkov a kontaktov v skúmanej oblasti, ktoré sa využívajú pri usporadúvaní odborných podujatí, edičných projektoch či konzultačnej činnosti. V rámci analyzovania vzťahov štátu a cirkví sa ÚVŠC zamerával na právne, politické,

bezpečnostné, spoločenské aspekty vzťahu štátu a cirkví v SR a vo svete ako aj otázkami výhrad vo svedomí, náboženských výnimiek a bioetickej problematike. Zabezpečil prostredníctvom vydávania publikácií sprostredkovanie najnovších poznatkov v danej oblasti pre odborníkov a širšiu verejnosť. V roku 2007 zabezpečili vydanie týchto 5 publikácií: Ročenka Ústavu pre vzťahy štátu a cirkví 2006, Výhrada vo svedomí – Conscientious Objection, Satanizmus – nebezpečenstvo sektárskeho zneužitia (MIVILUDES) - Preklad francúzskeho originálu Le Satanisme, un risque de dérive sectaire (Paris: Documentation française, 2006), Náboženstvá na Balkáne – Religions in the Balkans, Ženy a náboženstvá – Women and Religions. Organizácia prednášok, seminárov, kolokvií a konferencií, aj v spolupráci s ÚOŠS a organizáciami štátneho a neštátneho sektora bola dôležitou súčasťou odbornej spolupráce na národnej a medzinárodnej úrovni s odborníkmi a inštitúciami relevantného zamerania. Ústav pre vzťahy štátu a cirkví v roku 2007 zabezpečili organizovanie odbornej prednášky Martina Šaba: Štát a cirkvi na Slovensku - vývoj financovania cirkví, spojenú s prezentáciou rovnomennej knihy, na ktorej vydaní v roku 2006 sa podieľal aj ÚVŠC. Inštitúcia zabezpečila organizovanie aj medzinárodnej konferencie Vzťahy štátu a cirkví v Európe - súčasné otázky a trendy na začiatku 21. storočia, ktorá sa uskutočnila v Hoteli Devín, kde sa aktívne zúčastnilo 56 expertov z oblasti vzťahov štátu a cirkví z 27 krajín.

Správa kultúrnych zariadení Ministerstva kultúry SR (ďalej len SKZ MK SR)

v roku 2007 zabezpečovala hlavné činnosti vymedzené zriaďovacou listinou v oblasti zabezpečenia služieb pre MK SR, realizácie výstavby „Novostavba SND,“ služieb poskytovaných v Účelovom zariadení MK SR, spravovania a prevádzkovania zvereneného štátneho majetku a zabezpečovania činnosti Domu umenia v Piešťanoch.

Niektoré činnosti, ktoré organizácia vykonávala, boli v priebehu roka ukončené, alebo prešli na iné subjekty. V rámci autoprevádzky boli služby zabezpečované do 30. 06. 2007, nakoľko na základe organizačnej zmeny došlo k delimitácii tejto činnosti priamo do aparátu MK SR. K 01.09.2007 bolo rozhodnutím o organizačnej zmene zrušené stredisko reprografických služieb pre MK SR. Služby v oblasti hygienických služieb, materiálo-technického zabezpečenia, opráv a údržby pre MK SR boli vykonávané počas celého roka. Vzhľadom k tomu, že v roku 2007 bola ukončená výstavba Novostavby SND a odovzdaná do užívania SND Bratislava, odbor Novostavba SND bol k 31. 12. 2007 zrušený. V Účelovom zariadení MK SR zabezpečovala SKZ MK SR počas roka služby podľa požiadaviek ministerstva pri pracovných poradách, spoločenských podujatiach, rokovaníach, pre prijatých zahraničných hostí, priamo pre potreby ministerstva, každodenné poskytovanie obsluhy návštev pána ministra a štátneho tajomníka a prípadne iných organizácií s priamym súhlasom ministra kultúry. Činnosť Domu umenia v Piešťanoch zabezpečovaná SKZ MK SR sa prejavila najmä pri organizovaní rôznych kultúrnych podujatí na celoslovenskej ako aj medzinárodnej úrovni. V roku 2007 bol spoluorganizátorom ôsmeho ročníka medzinárodného festivalu „Organové dni v Piešťanoch“ ako aj mnohých ďalších kultúrnych podujatí prezentujúcich okrem divadelného a hudobného umenia i výtvarné umenie.

Priestory Domu umenia využívajú aj iné subjekty formou príležitostných prenájmov, ktoré tu uskutočňujú rôzne pracovné stretnutia, benefičné podujatia, absolventské koncerty a podobne. Dom umenia v roku 2007 zrealizoval celkovo 75 podujatí, ktoré navštívilo 13 546 návštevníkov a 13 výstav, ktoré navštívilo približne 10 tisíc návštevníkov. Tržby zo vstupného boli 1 899 tis. Sk.

Prezentácia kultúry v zahraničí

V multilaterálnej oblasti ministerstvo pripravilo 17. stretnutie ministrov kultúry a expertov krajín Vyšehradskej spolupráce v dňoch 10.-12. októbra 2007 v Bratislave. Spoluprácu na

spoločných projektoch potvrdili ministri kultúry a štátni tajomníci podpismi v záverečnom Komuniké.

V záležitostiach Rady Európy ministerstvo ďalej zabezpečilo vypracovanie a preklad slovenskej časti projektu Rady Európy - informačnom databázovom systéme Kompendium základných faktov a trendov európskych kultúrnych politík.

V roku 2007 v spolupráci s NR SR sa uskutočnilo slávnostné podujatie v Dvorane MK SR, spojené s koncertom komorného telesa *Musica Aeterna* a vernisážou výstavy *Svetové dedičstvo na Slovensku*. Podujatie sa konalo v predvečer rokovania Stáleho výboru Parlamentného zhromaždenia Rady Európy na pôde NR SR pri príležitosti zahájenia predsedníctva Slovenskej republiky vo Výbore ministrov Rady Európy.

Výsledkom činnosti, ktorú ministerstvo vykonáva vo vzťahu k UNESCO, bolo zabezpečenie nadväzujúcich aktivít k Dohovoru na ochranu nemotného kultúrneho dedičstva, ktorého zmluvnou stranou je SR. Spolupracovalo s predsedom Rady pre nemotné kultúrne dedičstvo pri príprave Koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru.

V oblasti bilaterálnej spolupráce ministerstvo uzatvorilo nasledujúce zmluvné dokumenty:

- Vykonávací program spolupráce v oblasti kultúry medzi MK SR a Ministerstvom kultúry Egyptskej arabskej republiky na roky 2007 -2009. Bratislava, 3. júla 2007.
- Program spolupráce medzi MK SR a Ministerstvom kultúry Chorvátskej republiky na roky 2007-2010. Dubrovnik, 10. júla 2007.
- Program spolupráce medzi Slovenskou republikou a Portugalskou republikou v oblasti jazyka a kultúry, vzdelávania, vedy, techniky a vysokého školstva, spoločenskej komunikácie, mládeže a športu na roky 2007 -2012. Lisabon, 26. júna 2007.
- Program spolupráce v rámci stálej slovensko-bavorskej komisie na roky 2007-2009. Tatranská Štrba, 12. októbra 2007.
- Memorandum o porozumení v oblasti kultúrnej spolupráce medzi MK SR a Ministerstvom kultúry a informácií Kazachskej republiky. Bratislava, 21. novembra 2007.

MK SR v spolupráci s organizáciami vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti realizovalo nasledujúce prezentačné podujatia v zahraničí:

- v spolupráci s Divadelným ústavom zabezpečilo účasť Divadla A. Bagara v Nitre, Divadla Astorka Korzo '90, Štúdia L+S, Divadla A. Duchnoviča v Prešove a Radošinského naivného divadla na 12. ročníku festivalu Slovenské divadlo v Prahe. Tradičná prehliadka sa uskutočňuje v súlade s Programom spolupráce medzi MK SR a MK ČR na roky 2005 – 2007;
- v rámci nemeckého predsedníctva v EÚ a v súvislosti s oslavami 50. výročia podpísania Rímskych zmlúv sa v dňoch 24. - 25. marca 2007 v Berlíne uskutočnila séria kultúrnych podujatí. Slovensko reprezentovala jazzová formácia Pacora trio na podujatí *Noc otvorených klubov*. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci so Slovenským inštitútom v Berlíne a Hudobným centrom;
- pod záštitou ministrov kultúry krajín V4 sa 26. marca 2007 v Budapešti uskutočnil spoločný koncert hudobníkov krajín V4 pod názvom Visegrad Blues Band;
- v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a Zastupiteľským úradom SR v Aténach pripravilo prehliadku *Jar slovenskej kinematografie*, ktorá sa uskutočnila v termíne od 12. do 18. apríla v Aténach a druhá časť v termíne od 26. apríla do 2. mája v Tessalonikách;
- prehliadka indických filmov sa uskutočnila od 2. do 6. mája 2007 v Charlie centre v Bratislave. Prehliadka sa uskutočnila z iniciatívy indického veľvyslanectva v Bratislave na základe Programu spolupráce medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Indickej republiky v oblasti kultúry a umenia na obdobie rokov 2004 – 2007;
- v spolupráci s Hudobným centrom sa podieľalo na realizácii Dní kultúry SR v rámci podujatia Sibiu - Európske hlavné mesto kultúry 2007. V dňoch 3. - 5. júna 2007 sa uskutočnila vernisáž výstavy Historického múzea SNM *Tradičná slovenská dolnozemska svadba* a vystúpenie Divadla Alexandra Duchnoviča v rámci sibijského divadelného festivalu s predstavením

Toaletárka. V dňoch 26. - 27. septembra 2007 sa uskutočnila vernisáž výstavy *Život naplnený hudbou* venovaná životu a dielu Jána Levoslava Bellu, vernisáž výstavy *Súčasnú slovenské výtvarné umenie rokov 1960 -2000* v priestoroch radnice mesta Sibiu, ďalej recitál venovaný slovenskej a rumunskej hudbe v podaní rumunských umelcov, ako aj organový koncert v podaní slovenského organistu Mareka Vrábela;

- v spolupráci so Slovenskou národnou galériou a Hudobným centrom zabezpečilo účasť Slovenskej republiky na prestížnom multikultúrnom festivale europalia.europa, ktorý sa konal od 3. októbra 2007 -do 3. februára 2008 v Belgicku a susedných krajinách pri príležitosti 50. výročia podpísania Rímskych zmlúv. Slovenská republika participovala na nosnej výstave podujatia *The Grand Atelier* mapujúcej vývoj európskeho umenia od 5. do 18. storočia dvoma vystavenými exponátmi zo Stredoslovenského múzea a Šarišského múzea, ďalej na projekte prezentácie mladých výtvarníkov s názvom *Agorafolly* prostredníctvom inštalácie Radovana Čerevku na bruselskom námestí Place Rouppe, ako aj na filmovom projekte *27x27x27*, kde Slovenskú republiku zastupoval výtvarník Rudolf Sikora. Slovenská prezentácia v Bruseli vyvrcholila v dňoch 22.- 25. novembra 2007 štyrmi vystúpeniami súboru barokovej hudby *Solamente naturali* v Bruseli a následne v Haagu.

Záležitosti Európskej únie

V rámci záležitostí Európskej únie ministerstvo v súlade s harmonogramom materiálu, prijatého uznesením vlády č. 854 z 26. októbra 2005 k návrhu pomoci SR Ukrajine pri plnení cieľov Akčného plánu EÚ -Ukrajina splnilo úlohu č. 22 Študijná návšteva zástupcov Štátneho Výboru pre televízne a rozhlasové vysielanie na Slovensku, zameraná na ich oboznámenie sa s legislatívou, upravujúcou pôsobenie a činnosť verejných médií v Slovenskej republike. Návšteva štyroch zástupcov ukrajinskej Štátnej rady sa uskutočnila v dňoch 24.-26. októbra 2007. V jej rámci sa uskutočnilo prijatie na MK SR so zástupcami sekcie médií, audiovízie a autorského práva a následne prijatie a rokovanie na Rade pre vysielanie a retransmisiiu SR. Ukrajinskí partneri taktiež navštívili verejnoprávnu Slovenskú televíziu.

V roku 2007 štátny tajomník ministerstva prezentoval stanovisko na rokovaní Rady EÚ dňa 16. 11. 2007 v Bruseli. Najdôležitejším bodom na rokovaní Rady EÚ bol Návrh uznesenia Rady o európskom programe pre kultúru, ktoré bolo prvým oficiálnym stanoviskom Rady k Oznámeniu Európskej komisie (EK) o Európskej stratégii pre kultúru, zverejnenom v máji roku 2007. Oznámenie sa považuje za najvýznamnejší dokument, týkajúci sa kultúrnej politiky za ostatné obdobie a stane nosným prvkom budúceho pohľadu na kultúru ako plnohodnotnej súčasti agendy európskej integrácie. Predpokladá sa aj začlenenie kultúry a kultúrneho priemyslu do novej Lisabonskej stratégie na nasledujúce roky.

V hodnotenom období ministerstvo v súlade s návrhom rámcového zabezpečenia účasti Slovenskej republiky na podujatí Európske hlavné mesto kultúry - Slovensko 2013 pripravilo prvé zasadnutie zmiešanej komisie zloženej zo zástupcov Európskej komisie a expertov, menovaných ministrom kultúry SR. Do 1. kola súťaže sa prihlásilo 9 slovenských miest. Do užšieho výberu postúpili mestá: Martin, Nitra, Košice a Prešov. Mestá v užšom výbere skompletizujú svoje návrhy a postúpia kompletne prihlášky príslušným členským štátom, ktoré ich potom predložia výberovej komisii, ktorá vydá správu o programoch kandidátov v užšom výbere spolu s odporúčaním na vymenovanie Európskeho hlavného mesta kultúry. Záverečné stanovisko Rady bude známe 4 roky pred samotnou realizáciou najúspešnejšieho projektu.